

Harald Herwik:

1

104069

2 SS Brigade mot.,
Kampfgruppe Fitzun
Freiw. Leg. Norwegen
F.p.nr. 45086 C
Leg.hscha. H.H. (20.4.43 Leg.ustuf.).

Berch Koirowo, 15.7.42.

Side	Innhold:
1	Forord
" 8	Tiden i de to stilligene i Berch Koirowo
" 41	Ssолоzi
" 42	Pinskie Koirowo
" 45	Kiskino
" 52	"Mona", batj.ko.
" 53	Gongosi
" 76	Berch Koirowo
" 78	"Mona"
" 79	Krassnoe Sselo
" 83	"Mona"
" 85	Duderhof Ost
" 88	Berch Koirowo
" 97	Gongosi
" 121	Pushkin
" 126	Berch Koirowo
" 128	"Mona"
" 140	Krassnoe Sselo
" 142	Mitau (Jelgava), Lettland
" 145	Grafenwöhr,
" 150	Auerbach

Forord.

Foran Leningrad, 15.7.42.

Over 11 mndr. er gått siden jeg, sammen med Sverre Høyenes og Trygve Nygård reiste fra Stavanger for å tjenestgjøre i Den norske Legion. Et år er ofret i kampen mot bolsjevismen og for Norges frihet og selvstendighet. Et år i stadig forventning hva morgendagen ville bringe, et ryktes og løftenes år. Et år med stadige skuffelser, men hvor troen og håpet på framtiden likevel alltid var optimistisk. Et år med stadig nye opplevelser og omskiftninger, et erfaringsrikt år.

Jeg husker propagandaen ang. Den norske Legion" norsk befal norske uniformer, norske retningslinjer, igjen å få krysse i norsk uniform, og skuffelsen da vi på Bjølsen skole fikk utlevert tysk utstyr. Det ble straks noe mere "fremmedlegionsaktig" over det hele.

Befalskurset på Kongsvinger festning under kpt. Bergs ledelse var, bortsett fra de uniformene vi bar, helt igjennom norsk, og jeg likte meg.

Fører og underførererkurset i Lauenburg, Pommern, som

var en "Waffenlehrgang" . Vi var her sammen med frivillige fra andre europeiske land, bl.a. noen danske offiserer. En dansk major som i dypeste alvor og overbevisning hevdet at det danske Madsens mg. var bedre enn det tyske lmg. Det var jo ikke akkurat den erfaring vi hadde med dette mg., så det falt vanskelig å støtte ham.

Men vi mente fremdeles at dette tyske opplegget ikke var i overensstemmelse med de betingelsene som Legionen var opprettet på.

Etter endt kurs ble vi så sendt til Tr.Üb.Platz, Fallingbostel, til Viken bataljon av Den norske Legion. Her var hele opplegget tysk, og hvert kompani hadde en tysk "Berater" fra Waffen SS.

Det kjedsommelige livet i Fallingbostel hvor fenrik Brenna og jeg stadig skiftet avdeling uten for alvor å bli satt inn i kp. Først 14 kp., så bataljonstaben, til vi ble satt inn som instruktører ved det lagførerkurs som var kommet fra Laueburg. Dette levde bare en kort tid. Og hvorledes vi gikk og kjedet oss, da vi ble tildelt kp. 1 uten å få avdeling, og til vi endelig dagen før avreisen til fronten ble tildelt tropp i henholdsvis 2 og 3 kp.

Jeg husker fane-innvielsen, edsavleggingen, hvorledes våre kontrakter fra Norge ble gjort ugyldige. Den stadige uvissheten hvor lenge vi skulle tjenestgjøre, og som vi aldri fikk noe svar på. Det stadige spørsmålet hva hensikten egentlig var med Legionen. Alle spurte, men ingen fikk svar. Kasernelivet langt vekk fra hjemlandet med liten, og for manges vedkommende ingen forbindelse med familie, allt rot og mangel med post og familie-underhold. - - De ledige stundene hvor jeg sammen med en kamerat, som oftest Sverre, foretok til nabolandsbyene Walsrode, Soltau, Dushorn m.fl. Turen til Hamburg i anledning krigsretten Ingier/Galleberg. "Dienstreise" til Norge sammen med ltn. Vestad, fenrikene Stenberg og Johansen, og at jeg kom uanmeldt hjem. - - Alle de koselige kveldene på kantine i Fallingbostel, oppholdet i Stettin hvor det mest var Sverre og jeg som "opererte", og til vi i midten av februar med fly satte kursen østover. Hvorhen visste vi ikke før vi landet på flyplassen i Riga.

De fem mdr. i skyttergravene foran Leningrad med først den fryktelige kulda, vårløysingen og nå sommeren, står for meg som en drøm. Den stadige vakt-tjenesten, det overmenneskelige arbeide for å holde gravene i brukbar stand og da spesielt under vårløysingen da gravene var som strie bekker, og senere den meterdjupe gjørmene, arbeidet i bunkerne for å holde dem så noenlunde tørre for vann. Den stadige fiendtlige skyting, dag og natt, skarpskyttere, ild fra mg., b.b.k. og art.ild. Hvorledes den ene etter den andre falt fra, at nye legionærer kom fra Norge, men at avdelingene likevel ble mindre og mindre.

Nå arbeider major Quist med å få satt opp et regiment av nordmenn. Det støter visnok på en del vanskeligheter og motstand hjemme. Men muligheten er til stede, og da vil Legionen etter all sannsynlighet bli trukket tilbake og satt inn i det nye regimentet. Alle ser med lengsel etter enhver forandring. Fem måneder i ett i skyttergraver under stadig fiendtlig beskyting, hvor den ene etter den andre av kameratene faller fra, må uvegerlig merke den enkelte. Tre troppsjefer og 2 kp.sjef er til nå falt i Legionen. 2 kp. har ialt fra vi forlot Stettin hatt 5 kp.sjefer. Først o.ltn. Sveen, og da han ble sjuk, ltn. Grønne-rød, så o.ltn. Sveen, o.ltn. Lindvig, ltn. Høve og idag har vi SS-ustuff. Kohl, den tidligere "Berater" for kompaniet som sjef.

Ltn. Grønnerød ~~xxxxx~~ overtok kp. mens o.ltn. (Lindvig) Sveen lå på sykehus for lungebetennelse. Ltn. Grønnerød ble som troppsjef senere såret under en patrulje i Finsko Kojrowo. O.ltn. Sveen såret i Uritzsk da han gikk på Rollbahn, og på noenlunde samme sted ble o.ltn. Lindvig såret. Oscha. Solem fallt for en skarp-skytter i Berch Kojrowo. Senere ble Oscha. Stenberg såret (var da tr.sjef), og Oscha. Johansen overtok 3 tropp. Det stadige bombe-regn fra b.b.k. og de strenge vaktene p.g.a. troppens utsatte stilling, gjorde det nødvendig å skifte plass med 2 tropp. Jeg befinner meg nå i kompaniets og bataljonens "Schwerpunkt".

Det russiske utbruddsforsøket ved Uritzsk, mandag den 20.7.42.

Jeg våkner ved at himmel og jord skjelver som følge av detonasjonene fra russiske skyts. I en lengde på flere kilometer, fra Kiskino og helt til Uritzsk, bombarderer russerne våre linjer med tungt artilleri. Det ser stygt ut. Granatene faller allt i ett uten et sekunds opphold og allt blir innhyllet i støv og røyk. Flere hus i Uritzsk brenner allerede. Litt senere setter russerne inn bombefly mot stillingene. Jeg teller opp til 50 av dem, jagere og bombefly. Den første melding kommer fra nabokp. hvor en russisk støt-tropp trengte inn i graven, 2 mann fallt, 4 hardt såret og flere lettere såret. Russerne ble kastet ut igjen. (nabokp. var nederl.)

Russernes angrep konsentrerer seg nå mest mot Uritzsk, fra El-verk og helt ut til kysten. Fra våre stillinger som ligger på en høyde, kann vi følge hele slaget med øynene. De russiske fly bomber de bakre linjer i Uritzsk, mens art., b.b.k. og Stalin-orgel hamrer løst på de forreste linjer. 2 tyske Me 109 forsøker å stanse de russiske flyene, men de klarer likevel å slippe lasten mot sine mål. Opptil 40 russiske stridsvogner ble satt inn i kampene. Infanteriet var det vanskeligere for meg å se, men hvor det opptratte i større mengder, kunne jeg tydelig se hvorledes de arbeidet seg framover i ly av stridsvognene.

Foran egne linjer ble observert stridsvogner. Sperreild ble lagt og 3-4 stridsvogner ble tilintetgjort. De russiske flyene var flere ganger over Uritzsk, og de møtte ingen annen motstand enn de 2 Me 109, og jeg var flere ganger vitne til luftkamper. De 2 tyske flyene (pendelpostene) kunne likevel ikke utrette noe mot den store overmakten.

Jeg fryktet det verste, og etter de første meldingene fra Uritzsk hadde 5 russiske stridsvogner, med infanteri, trengt seg igjennom våre linjer. Skytingen holdt seg like sterkt hele dagen og der rullet til stadighet fram stridsvogner. I meldingen fra Uritzsk ble det sagt at vi måtte være forberedt på russiske stridsvogner bakfra. Hvor langt russerne hadde trengt seg fram, forlåt det intet om.

Foran vårt kompani ble det også observert større russiske avdelinger, og vi hadde høyeste alarmberedskap.

Utpå ettermiddagen, skytingen var like sterk hele dagen, kom endelig tyske kamp og bombefly til unnsetning. Disse bomber nettopp de samme områder som russerne hadde bombet om formiddagen, så jeg forsto at stillingene i Uritzsk var tatt av russerne. Der forligger ingen meldinger om Uritzsk er erobret til bakte. Utpå kvelden stilner det av, og til natten er allt rolig.

Samtidig med angrepet mot Uritzsk gikk de også til an-

grep mot Puschkin, men her ble de slått tilbake.

Kompaniet hadde høyeste alarmberedskap hele natten. Vi fryktet det verste, men natten forløp rolig. Idag regner det, og det er merkverdig stille på begge frontlinjer.

Berch Kojrowo, 21.7.42.

Kampene ved Uritzk.

Bare med et kort pusterom natten til 21/7, har det rast harde kamper ved Uritzk. Det russiske angrepet mot El-verk igår kveld er strandet, men russerne synes å ha fått fotfeste i Uritzk. I hele igår kveld, ~~fra 8-11~~ og fra 3-4 tiden i morges har det vært livlig art.skyting fra begge sider med de groveste skyts. Russerne synes nå å ha konsentrert seg bare om Uritzk. Stridsvogner og tilførselsvogner ruller i ett fram og tilbake mellom Leningrad og Uritzk. Etter forlydende 21/7, skal vi ha fått forsterkninger fram til Krasnoje Selo. Om disse er satt inn i kampene vites ennå ikke. 12 mann fra kp.14 som lå i stilling ved Uritzk gav i en melding til oscha.Holst at 1 mann var fallt og 6 såret. Mere kunne de ikke uttale seg om i telefonen. Pak.kanonene, tre i allt, måtte de visstnok forlate da de trakk seg tilbake.

Mens det igår til stadighet var tyske kamp og oppklaringsfly i luften, har de idag ennå ikke vist seg. Fra russisk side er det også liten flyvirksomhet.

Det russiske infanteriet arbeider seg stadig framover. På sletta foran oss, som vi kann observere meget godt, yrer det med russiske soldater. Vi venter og håper på snarlig tysk mot-offensiv. Til nå er det, hva vi kan se, bare artilleriet som har grepet aktivt inn i forsvaret.

Igår ble det meldt at russiske stridsvogner hadde brutt seg gjennom våre linjer, og at vi måtte være forberedt på russiske stridsvogner i ryggen. Vi vet ennå ikke om disse er tilintetgjort. Det eneste vi vet er at russerne har tatt våre stillinger i Uritzk. Hvor langt de har trengt seg fram, vet vi ikke.

Der kjøres til stadighet fram både stridsvogner og kjøretøyer med forstrekninger, og batteriene i Leningrad tordner uavlatelig. Tyskerne skyter sperre-ild, men det synes å hjelpe svært lite. Russerne er på offensiven, og vi som på avstand ser dette skuespillet, stiller oss avventende.

Berch Kojrowo, 22.7.42.
kl.15.30

Kampene ved Uritzk.

Kampene ved Uritzk fortsetter. Det har ikke vært et øyeblikk ro. Det første angrepet mot El-verk strandet. Igår kveld forsøkte russerne igjen et angrep mot El-verk, men det synes å være slått til bake. Ved Uritzk kjempes det fremdeles. Etter et forlydende igår kveld skal russerne ha satt seg fast i halve Uritzk. På begge sider skal der være store tap. En

norsk pak.-avdeling på 9 mann er savnet. De er enten fallt, såret eller tatt til fange.

Styrken på den russiske avdeling som angriper Uritzky oppgis igår, ifølge en overløper til 6 regiment.

Berch Kojrowo, 23.7.42.
kl.12.30.

Det er blitt roligere nå ved El-verk og Uritzky. Stillingen er uforandret. Tidligere idag forsøkte 15 russiske fly å angripe våre stillinger i Uritzky, men de ble drevet tilbake av de to Me 109. På tilbaketuren fløy de over troppsområdet og slapp ned 2 bomber bak vårt avsnitt.

I de siste dagene har ryktene om avløsning, og at det skulle settes opp et regiment tatt fastere form. Allerede da ministerpresident Quisling og minister Risnes var her, ble dette snakket om. Minister Fuglesang nevnte det også ved et senere besøk. Major Quist skal i lang tid ha arbeidet for det samme. Nå er det imidlertid kommet så langt at det blir fortalt at regimentet reiste fra Norge 20 ds., og at bestemmelsesstedet var Narva? At en del hirdmenn er blitt innkommandert har vi fått bekreftet fra London, så da må det vel være sant?!

Det har nå gått 1½ uke fra jeg overtok 2.tropps avsnitt. I denne tiden har det vært rolig. Bare noen ganger har vi vært utsatt for b.b.k.-overfall. Men det synes som at de er mere treffsikre her enn i det forrige avsnittet.

Ikveld skal der legges ut T-miner foran tr.-avsnittet, med ledninger inn til graven for å sikre oss mot overraskende angrep av panservogner. Lytte-apparater er tidligere lagt ut, slik at vi får alle russiske samtaler. En ukrainer som ligger i 1 tr.avsnitt står for oversettelsen.

Igår kom ny melding om at russiske fly hadde kastet ned konvolutter med sprengstoff. Det blir vel meget av det gode etter hvert. Blyanter som eksploderer når du skriver med dem, forbindingspakker som eksploderer når du åpner dem, lomme-ur, de mest utspøkulerte ting kastes ut fra fly(fyllt med sprengstoff er alle disse varene).

Oscha. Kristoffersen kom fra Norge igår e.e.pernisjon. Han har vel et og annet nytt å fortelle hjemmefra. Ikveld kommer han ut til bunkeren, og forhåpentlig har han mere med seg denne gang enn sist. Han skulle ta med seg pakke til meg, men den ~~ble~~ glemt han. Denne pakken som inneholdt vinterutstyr og som var sendt 3 februar, fikk jeg i juli måned. Men det ser ut for at jeg får bruk for innholdet i pakken allikevel.

Kpt.Finson overtok igår morges kompaniet. Dette er den femte kompanisjefen som kp. 2 har hatt etter at vi forlot Fallingbostel.

Grunnen til at SS-ustuff.Kohl måtte forlate kp. skyldes flere uheldige omstendigheter. Først var det dette med "det tapte mg", så Andersen med tjueriene og som såret seg sjøl. Feilmeldingen om pansergatene som førte til "mobilisering" av større styrker og materiell. Videre den legionæren fra kp. 4 som var avgitt til kp., som kuttet av telefonledningen for å bruke den

til T-minene. Dette førte til at batj. fikk melding om at partisaner var på ferde bak våre linjer, utleggingen av T-miner med avtrekksnor til 2 tr. hvor en mann ble såret under arbeidet. Allt dette førte til at ustuff. Kohl måtte forlate kp., og vi fikk kpt. Finson til kpsjef. Igår ettermiddag var alle tr.sjefene på "Besprächung" hos kp.sjefen. Han levnet ikke kp. stor ære, lovet å rydde opp og gjenreise kompaniets "renommé og ære" på 14 dgr. I det hele tatt så ~~det~~ var det helst svært store ord som ble brukt av en mann som i dette tilfelle lite kjennskap hadde til forholdene. Kpt. Finson tok med seg ca. 15 mann fra Pak., angivelig for å "stive" opp kp. - kpt. Finson hadde ellers den bombesikre tro på at vi ville bli trukket ut fra ~~linjene~~ en av de nærmeste dagene for å bli satt inn i det nye regimentet. Dette skulle reise fra Norge ca. 15 august, og dette var ikke bare rykter?!

Olsok, Berch Kojrowo 1942.

Berch Kojrowo, 3.8.42.

Idag regner det, og skodde ligger over landskapet. I Uritzk har kampene blusset opp igjen de to siste dagene. I hele går var tyske fly i lufta og bombet russ. art.-stillinger og de russ. stillingene i Uritzk. Flere russ. fly som forsøkte å ta opp kampen ble skutt ned. I hele går og i natt har såvel tysk som russ. art. hamret løst på Uritzk.

Igår var jeg hos bat., Kuchendorf, for å motta "Østmedaljen". Medaljen var ikke kommet, men vi fikk utlevert et "tøyestykke" til å ha på uniformen.

Under festen uttalte major Quist at Legionen dessverre måtte bli liggende ennå en stund ved fronten, for han hadde ikke hørt noe mere ang. regimentet. Men at det var meget sannsynlig at batj. skulle overta avsnittet til høyre for det som vi nå hadde. Avløysingen skulle finne sted i morgen, og da skulle jo forkommandoen komme i kveld.

Berch Kojrowo, 5.8.42.

Igår pøsregnet det hele dagen. På 2-3 timer steg vannstanden i gravene en halv meter. Det er surere og kjøligere vær, en forsmak på høsten. Det ble ingen avløysing som kpt. Finson og ryktene bebudet.

Vi har nå ligget i over 10 uker i disse stillingene, og det er over 3 uker siden jeg overtok kompaniets "Schwerpunkt". Til denne dag er allt godt bra. Jeg har ikke hatt "Ausfall", bortsett fra 3 mann fra kp. 4 som var underlagt meg. Håper nå at vårt kp. snart får skifte med kp. 3 som ligger i "Ruhestellung"

Kampene i Uritzk fortsetter med samme styrke. Tyskerne skal etter sigende ha erobret tilbake de tapte områder, men intet offisielt foreligger.

Berch Kojrowo, 7.8.42.

Rolig i Urizk idag. - Intet nytt om den russiske offiseren som vi hadde til å avlytte de russiske samtaler. Han har temmelig sikkert stukket over til russerne igjen.

Igår natt ca. kl. 0100 gikk "alarmen". Vi hørte en rekke detonasjoner fra håndgranater. Det høstes ut som om de kom fra Zingstad-Nilsens mg.stilling. Jeg treiv et par skafthåndgranater, og med melder Sandbekk i helene ned mot venstre mg.stilling. Eksplosjoner fra håndgranater og bbk. smalt i ett sett. Det viste seg at det var troppen til venstre for vår tropp, (fra den nederl. Legion) som hadde "besøk" av "tavoritsch". Den russiske Støt-troppen tok med seg et lmg. da de trakk seg tilbake. Et pak.-lag fra Legionen deltok i kampene, 4 av dem ble såret. Det skyldtes for en stor del disse folkene (pak) at russerne så snart ble drevet tilbake. Den nederl. Legion har tyske førere og underførere, men de gjorde en ynkelig figur. En troppsjef hadde flyktet, og en lagfører kom springende over til oss uten uniform, bare med et gevær han hadde rasket med seg. Jeg sendte Zingstad-Nilsen ned for å få nærmere enkeltheter, og han traff på den tyske kp.sjefen. Denne spurte da Zingstad-Nilsen hvilken farge han skulle skyte opp for angrep! Da det ble svart rødt, ville han nå skyte opp rødt signal selv om russerne for lengst hadde trukket seg tilbake. Da han av Zingstad-Nilsen ble gjort oppmerksom på dette, svarte han at han skulle ha sperre-ild. Det var visstnok vanskelig for ham å forstå at han da måtte skyte opp et annet signal. - Den nederl. Legion var med i kampene i Wolchov og utmerket seg særlig godt, og svært mange av dem hadde både Sturmabzeichen og E.K.2.

Berch Kojrowo, 13.8.42.

Ja, nå er 1-årsdagen i Legionen passert. 10 august reiste jeg hjemmefra, og 11 august opptagelsen i Legionen. Hva jeg har sett og opplevd den tiden jeg vært i Legionen, oppholdet på Kongsvinger Festning, i Lauenburg (Pommern), i Tyskland forøvrig, permisjonsreisen hjem fra Fallingbøstel, og krigsdeltagelsen her i Russland kann ikke måles i penger. Jeg ville ikke for noen pris undlatt den tiden jeg har vært borte fra Norge, selv om jeg jo på alle måter ville hatt det bedre hjemme. De erfaringene som blir gjort ved selv å studere land og folk har meget større verdi enn all litteratur og propaganda.

Før jeg reiste hjemmefra hadde jeg gjort meg en "stille" mening å være borte fra Norge et år. Nå synes det som at "oppholdet" vil bli betraktelig lengre. Men, hvor lenge? Ja, det vet ingen. - Vi skulle være med på erobringen av Leningrad, men når dette skulle skje, foreligger det intet om. De siste ukene har det riktignok vært oppmarsj med store mengder materiell, befestningsmateriell fra Sevastopol skal være kommet, mørsere på 84 cm., men allikevel tror jeg det vil ta lang tid.

Berch Kojrowo, 17.8.42.

Jeg har nå ligget 5 uker i det "berymtete" tr.-avsnittet uten at noe spesielt har hendt. Vi blir stadig utsatt for ~~panxxx~~

fiendlig bkk., men til denne dag har vi ikke hatt noe tap. Ved de andre frontene rundt Leningrad har det også vært roligere de siste dagene. Men om tre dager er det den 20nde. - og da kanskje?

En av de nye som jeg fikk fra rekr.batj. er nå sendt på sjukehus for dysenteri. De nye er ennå ikke vaksinert for dette.

Avløysingsryktene holder seg fremdeles, og ryktene om at Leningrad skal inntas i år, begynner også å ta fastere former. Vi har "levet" i gravene snart et halvt år nå, så det var på tide at vi blir avløyst. Fortsetter "utfallet" med sjuke slik som de siste dagene, vil det ikke ta lang tid før en bli nødt til å skifte oss ut!

Sist russerne var i hollendergrava tok de foruten et lmg. også en hollender med seg. Den russiske høyt-taleren har talt til hollenderne flere ganger de siste 3-4 dagene. Den nederlandske fangen har også vært frampå med sine klager: de tyske off. og u.off. stakk avgårde med det brennevin og sigaretter som rettelig tilfalt dem. Kom med oppfordring om å skyte det tyske befalet, kaste våpnene og komme over til Røda Armeen. Oppropet ser ikke ut til å falle hverken i det tyske befals eller i de nederl. legionærers smak, selvom det med tobakken visstnok ikke var helt grunnløst etter enkeltes utsagn.

Berch Kojrowo, 20.8.42.

Sverre har nettopp vært på besøk. Han var hos Trygve igår. De hadde begge vært på nr.15. - Trygve lovet Sverre at han skulle skaffe russiske ridestøvler og bukser til oss begge, så idag har vi på med å ta mål til både bukser og støvler. Dessuten har Trygve lovet å skaffe pistoler til begge to!

Kp.adj. hscha.Lundemo var nettopp innom. Kp.3 skal imorgen avløyses av en pol.batj. (rest 160 mann), og ligge bak i Ruhestellung. De skulle bygge bunkere i 14 dgr., deretter skulle kp.3 avløyse vårt kp. Dette er planene, men på 14 dgr. kann jo så mangt skje.

De siste dagene er det kommet 103 nye legionærer fra Holmestrand, hovedsakelig slike som var blitt sendt tilbake fra Legionen p.g.a. sjukdom, eller de har vært såret.

Her i kompaniets "Schwerpunkt" er det fremdeles rolig. Litt fiendelig skyting med bkk. og gev.granater, men har ennå ikke hatt "Ausfall" i troppen. Det står nå bare igjen å håpe at vi blir trukket tilbake før russerne setter inn med utbrytingsforsøk, og det ser bra ut. Etter min mening er ikke kompaniet sterkt nok nå til å motstå sterkere russiske angrep.

Berch Kojrowo, 23.8.42.

Kl. er 0600. Vi har hatt "Alarm" hele natten. Ordren om alarm kom fra Armékorpsset. En ventet angrep på bred front mot Sikorski-kanalen, og på begge sider av Pulkowo-høyden. Natten har imidlertid vært helt rolig fra russ.side. Vårt art. og bkk. har skutt forstyrrelsesild hele natten. Art. med opp til 32 cm.kaliber. - - - Nederlbbk. som hadde i oppgave å legge bkk.-ilden foran våre linjer fikk som resultat: 3 treffere i graven, og et par bak våre linjer. 12 lags fr.mitraljose ble ødelagt, og et par splinter fikk også det tyske smg., dog uten at dette ble ødelagt.

Var idag på "Besprechung" hos o.ltn.Hafstad, Stellungsbau offizier for batj. Det gjaldt utbedring av piggrådhinderet og bygging av vinterbunkere. Det ser ut til at vi får oss ennå en vinter foran Leningrad.

Siste "Scheisshausparole" fikk jeg da jeg på hjemturen var innom kp.ko. Major Quist hadde fått telegram fra minister Fuglesang at Regimentet var et faktum. Han ventet hver time på at vi ble trukket tilbake!? I mellomtiden venter vi i 14 dgr. til kp.3 avløyer oss? Kp.3 ble igår avløyst og ligger i "Ruhestellung". Her skal de ligge i 14 dgr., for så å avløyse vårt kp.

Angående Regimentet er allt i det blå. Om vi blir demittert, eller om Legionen skal settes inn i Regimentet og danne grunnstammen i dette. Ingen vet noe bestemt, så dette er jo grunnlag for stadige nye rykter, faktisk de eneste "nyhetene" vi får tak i.

Berch Kojrowo, 27.8.42.

Jubileum !! Et halvt år i gravene. Et halvt år i bunker. Et halvt år hvor dag er natt, og natt er dag. Et halvt år med stadig vakt mot Leningrad. Mangt har jeg opplevd fra jeg med forkommando kom fram til linjene i Finskoj Kojrowo. Bare 5-6 mann er igjen av den troppen på 35 mann som jeg overtok i Puschkin. De fleste er såret eller fallt, men en del er også borte p.g.a. sjukdom. Troppen har i denne tiden vært utsatt for et regulært angrep i Berch Kojrowo og var med og slo tilbake de russiske "tilnærmelser" i Urizk. Utallige er de granatoverfall tr. er utsatt for dette halve året. Hundrevis av granater av alle kaliber har funnet veien til vårt troppområde. Flere av legionærene er sendt bakover i dette tidsrommet p.g.a. granatsjokk til "Erholung". Selv er jeg blitt slik at jeg straks som en vakt-hund "spisser" ørene for den minste fremmede lyd. Hører på den susende lyden fra granaten om nedslaget kommer foran, bak, til venstre eller høyre. Jeg husker den gangen jeg skulle fram til linjene fra Handtorsdorf. Jeg var midt på en slette da en granat slo ned få meter foran meg. Instinktivt, uten å tenke, gikk jeg i bakken med beina mot nedslaget og jord og stein haglet over meg. Litt forundret av å være hel, reiste jeg meg og gikk videre, men nå i skjul for innsikt. Eller den gangen i Urizk på "Rollbahn". Det venstre mg.laget hadde observert russere på fram-marsj. Da jeg skulle undersøke dette nærmere fra mg.stillingen, ble vi pepret av et russ.mg. Selv sto jeg i knestilling (eksersermessig) da vi fikk ilden over oss. Allt lyste rødt rundt meg fra lyssporene, men helt uskadd var jeg. En som var bak meg fallt, og en på hver side av mg'et ble såret. Den gangen russerne i 3-4 timer uten stans overdyngte oss med art., bkk. og Stalinorgel, og alle de russiske skarpskytterne som har tatt så mange, og som en alltid måtte være på vakt mot. Soldatenglück muss man haben.

For fire dager siden kom igjen en overløper til 2tr. Det viste seg at der var 5 stk. som ville løpe over. De ble imidlertid oppdaget fra de russiske linjene, og en patrulje ble sendt for å hente dem inn igjen. Dette førte til kamp mellom russerne i ingenmannsland. Våre poster som med det samme ikke oppfattet hva dette skuespillet skulle bety, beskjøt dem med mg., slik at der ble dannet en tre-frontskrig. Russerne ble hermed spredt, og bare en av de fem klarte å komme over til oss.

Den tyske oppmarsjen fortsetter. Ryktene svirrer og verserer i alle variasjoner: Trenet pakker. Regimentet er et faktum. Majoren venter hver time på å trekke Leg. tilbake. Minister Lie kommer med et pol.kp. Vi skal til Narva, Minsk og Sennheim. Ja, rykter har vi nok av, og imens går dagene, og "Avløysingens dag" må vel snart komme.

Berch Kojrowo, 31.8.42.

Det er ikke fritt for at jeg ser de kommende uker i møte med bange anelser. Hver dag som går blir kortere og kortere og nettene lengre og mørkere. Det er så sin sak å ligge i linjene midtsommer med lyse netter, noe ganske annet med høsten. Nå er det også satt inn med kaldt vær, og det gjør ikke tilværelsen eller humøret lysere.

Alle ryktene om avløsning og hjemreise, avløsning av kp.3, angrep på Leningrad, angrep mot høyde 66.6, er der ennå ikke kommet noen forklaring på. Heller ikke det lenge omtalte regimentet fra Norge. En ting som derimot kann slås fast er at tyskerne marsjerer opp med store mengder folk og materiell. Hva dette skal brukes til, om de venter russisk utbrytningsforsøk (som hver eneste russiske overløper bebuder), eller det skal settes inn mot Leningrad, er også gjenstand for mange gjetninger og rykter.

Vi har de siste ukene hatt Alarm omtrent annen hver natt, da der ventes russ. utbrytningsforsøk. Ordren om Alarm er kommet fra Armeikorpset. Til denne dag har det vært rolig. Trolig er det vel at russerne før vinteren setter inn vil forsøke seg med et alvorlig sprell. Men innen den tid kann så mangt skje.

Berch Kojrowo, 4.9.42.

Kl. er nå 2130, og det kann ikke ta så lang tid før avløsingen (kp.3) kommer. Troppen som nå er på 21 mann skal innkvarteres i Ssolozi. Nå får vi forhåpentlig noen rolige dager bak fronten. Dessuten går vi med lønlige håp om ikke å bli sendt fram til gravene igjen. Vi skal ligge "bak" i 14 dgr., så avløyse kp.1 og ligge i dette avsnittet en måned. Deretter 14 dgr. "bak", og så 1 mnd. i vårt gamle kp. avsnitt.

Ssolozi, 6.9.42.

Annen dag i Ssolozi. Kp. ble avløyst kl.01.00 natt til igår, og min tropp + 10 mann fra 1 tr. ble forlagt til Ssolozi. 1 tr. ble innkvartert i Kűchendorf, 2 tr.(?) ligger som støtreserve ved "Mona", (o.ltn.Reppens KO). Både igår og i dag blir det våpenpuss og stell av uniformseffekter. Imorgen skal vi på avlusing til Krasnoj Selo, og senere i uken blir det sannsynligvis "perm". - - Jeg og melder Sandbekk ligger på rom sammen med hscha-ene Jacobsen og 6jerløf. Litt uvant er det å ligge på mjuk divan, og første natten blir det derfor lite søvn. Forkjølelse har jeg pådradd meg p.g.a. forandringen!

Jordhytte, Finskoj Kojrowo
8.9.42 kl.01.00.

Troppen fikk marsjordre til Kűchendorf. Der måtte jeg avgi alle fra 14 kp. + 6 mann. Jeg skulle få 12 mann fra rekruttbatj. som erstatning. - - Kp.2 fikk ordre om å ligge i skogen bak Finskoj

Kojrowo som støtreserve. Kommet hit viser det seg at der ikke fantes bunkere mere enn til halvparten av kp. Vi måtte derfor sove i skift. Om det er meningen å fortsette slik, har jeg ennå ikke fått underretning om.

Kp.2 er avgitt fra Legionen til en annen enhet som støtreserve. Hva betyr dette egentlig? Legionen er nå underlagt Legion Niederlande. Kp. er direkte underlagt "Einheit Fit.....".

Finskoj Kojrowo, 9.9.42.

Kp. er nå innkvartert delvis i telt og delvis i bunkere i skogen bak Finskoj Kojrowo, på samme sted som vi lå i vinter. Jeg selv med staben ligger i telt. Troppen er gått i gang med å bygge to bunkere, en til meg og en til Zingstad-Nilsens lag.

De 12 nye som jeg fikk fra rekr.batj. Holmestrand viser seg å være bra typer, så nå tror jeg at troppen kann bli like bra som før. Der er få "lik" i lasten.

Kp. ligger like bak Leg.Niederl., og er res.kp. og motstøtskp. Igår var vi og rekognoserte marsjveier framover, og var da også på det tidligere kp.avsnittet.

Hva grunnen kann være at vi skal ligge her, hvor det etter min mening er liten sannsynlighet for russ. å forsøke gjennnonbruda, eller hvor lenge vi skal ligge her, er uvisst. Svært liten informasjon fra "høyere makter".

Finskoj Kojrowo, i teltet
13.9.42.

Dagene går med øvelser i spredt orden, dessuten bunkerbygging. Vi ligger noen få hundre meter bak linjene, men likevel er det lite eller intet vi ser og hører til kampene framme i linjene. En og annen granat får vi selvfølgelig besøk av. Men for oss som har ligget over et halvt år i ett i skyttergraver, er dette rene "Erholung".

Vi er nå kommet helt bort fra de øvrige avdelingene i Leg., så nå er det blitt temmelig sparsomt med "Scheisshausparolen". Det har i det hele tatt ikke vært rykter ennå, men de kommer nok når gutta begynner å bli passelig lei av å være her!

I hele dag har vi drevet på med å skaffe materialer til bunker, og om et par dager regner vi med å kunne flytte inn i dem. Det er ikke fritt for at de siste nettene har vært temmelig kalde. Et ullteppe over seg og granbar under, blir temmelig lite, selv for en "viking". Når det dessuten har høljet ned de siste nettene, så er septembernatta slett ikke av det snildeste slaget.

Kiskino, 15.9.42.

Ja, nå er vi vel forvart i gravene igjen. I forgårs avløyste vi det nederl.kp. som var våre naboer i Berch Kojrowo. Vi har samme avsnitt som kp.5 (nederl.?) hadde i vinter.

Norske lærebøker lærer barna at nederlenderne er verdens rensligste folk. Men etter det vi har sett etter at vi avløyste dem, kann vi trygt si at dette må være loddrett løgn. Maken til det rot og skitt som var i de nederl. bunkerne og stillingene, må en lete lenge etter for å finne maken.

De stillingene som er her, er også et særsyn. Det begynte med

at de bygget "Sapper", d.v.s. utstikkere langt forbi egne piggtrådsperringer, og så forbindelsesgraver mellom "Sappene". Så nå ligger hele gravnettet foran egen piggtrådsperring. Avstanden til russerne er ca. 150 m. De russiske skarpskytterne er temmelig leie, men med litt forsiktighet går det nok.

Jeg har til disposisjon 4 bbk., 3 tyske og 1 russisk, så jeg har da litt å erøvre dem med. Det var i dette avsnittet at russ. brøt seg inn og tok med seg et lmg. og en nederlander, så vi kann nok vente dem igjen.

Det er bare 1 og 3 tr. som ligger framme i gravene. "Rittmesteren" avløste lettere som støtreserve, og fikk også den ære å overta letternes bunkere, eller rettere sagt jordhuler. Hvorledes disse så ut, kann vanskelig beskrives. Men til orientering så må en åle seg inn for å komme i jordhola. Men, allt går jo!

Lite nyheter og smått med rykter for tiden. Men håpet om å bli trukket tilbake i høst engang holder seg, skjønt det nå ser temmelig mørkt ut. - Regimentet lar vente på seg.

Kiskino, 20.9.42.

Nå er jeg så noenlunde bra igjen etter en lei magehistorie som har herjet Leg. den siste tiden. Jeg tok hverken vått eller tørt til meg i 3 døgn. Sjukdommen var dysenteriaktig. Drakk eller spiste du, kom det fortore enn fort ut igjen. Opiumsdråper fra legen kurerte meg.

Vi har nå ligget en uke i disse stillingene. En mann er såret, og et par mann (sjuke) er sendt bakover. En mg.bunker er blåst vekk av russ. skyts, mens en annen har fått treffer uten at den ble ødelagt.

Nå ser det ut til at det går i orden med permisjonene hjem. For et par dager siden ble det innvilget permisjon for 5 stk. i kp., og så lang tid tar det vel ikke før 5 nye skal i veg. Et lite lyspunkt er jo dette.

Minister Lie er kommet til Duderhof-West med et pol.kp. Er det dette som er det nye regimentet?

Nå venter vi bare på hva nytt mønstringen i Oslo 25 ds. vil bringe. Vi leter overallt etter et holdepunkt for Legionen. Ingen vet noe, ikke legionærene, ikke ministre absolutt ingen! Vår framtid mener vi å ha rett til å få vite. Men ingen vet noe, ingen kann gi svar, ryktene svirrer og legionærene håper.

Kiskino, 23.9.42.

Kl. er 19.15 og ute har det allerede begynt å mørkne. Nattpostene er satt ut. Månen titter nå fram etter en sur og regnfull dag.

Middagstider idag fallt uscha. Per Zingstad-Nilsen. Han ble truffet av en kule fra en fiendlig skarpskytter. Uscha. Zingstad-Nilsens død gjorde et sterkt inntrykk i troppen. Hans alltid lette og gode humør var vi alle så vant med, og savnet etter ham er stort. Uscha. Zinkstad-Nilsen var på veg mot linjene da han ble truffet. Han fulgte ikke løpegraven helt fram, men gikk på vollem. Det kom først et skudd som han ikke vørte og gikk videre. Neste skudd traff ham i hodet, og han døde uten å komme til bevissthet. Hans ringe respekt for fiendlige kuler ble hans skjebne.

Kiskino, 24.9.42.

Kl. er 00.15. Har nettopp kommet inn fra inspeksjon. Ved alle stillingene har jeg helt nye folk, rekrutter med bare noen få ukers utdanning i Duderhof-West. For en stor del er det også helt unge folk, et par mann på 16 og 17 år. Hva som vil skje hvis russerne kommer usett inn på dem, vil nå tiden vise, men jeg er langt fra optimistisk angående utfallet. Slik som disse stillingene er bygget, med "Sappen" utenfor egen piggetråd og heller ikke miner til å beskytte stillingene, må det kreves både mot og beslutsomhet av den enkelte. Russerene har vært frampå en gang, men da var lagfører til stede, og de ble drevet tilbake. Så det spørs hvorledes det vil gå hvis lagfører ikke er på plass, om de da er oppgaver voksen.

Kiskino, 28.9.42.

Kl.13.30. Vi har fått ordre om pakking. Noe er allerede sendt avgårde. Kl.17.00 skal vi være klar til avløysing. Ryktene svirrer igjen. Hvor skal vi hen? Er der endelig avløysing, eller blir det en ny stilling igjen? Riga er igjen i brennpunktet.

Er nettopp kommet fra kp.sjefen. Det foreligger ennå ingen ordre, men blir antagelig stillingen til høyre for kp.1. Så der går nok ennå en tid før vi forlater skyttergravene. En liten trøst er det at vi etter utsagn kommer til et område der det er bra bunkere. Trodde til å begynne med at vi nå endelig ble trukket tilbake for å settes inn i regimentet. Hørte Quislings tale at over 3000 har meldt seg til Legionen.

"Mona", 30.9.42.

Andre dag på "Mona". Vi ble avløyst av det samme kompani som vi tidligere avløyste. Første ordre var at vi skulle overta et avsnitt til høyre for kp.1. Denne ordren ble annullert. Skulle så overta venstre tr.avsnitt i kp.1, og høyre tr.avsnitt i kp.3. Vi drar direkte fra våre stillinger for å avløyse. Men her har de intet kjennskap til avløysing, og etter meget rot og vrøvl, havner vi endelig på morgenkvisten på "Mona". - - - Nå venter vi hvert øyeblikk på ordre om å avløyse kp.1 og kp.3.

Hver uke sendes 4-5 mann fra hvert kp. hjem på permisjon, så nå håper jeg at muligheten til permisjon vokser også for meg.

Kl.18.00 kom ordren om å sette igang avløysing i kp.1 og 3.

Gongosi, 1.10.42.

Ja, nå er vi framme igjen. Kp. består nå av 2 tropper med "Rittmesteren" og meg som tr.sjefer. Oscha-ene Johansen og Sveen er nestkomm. Oscha.Sveen som var nestkomm. hos meg ble igår sendt bakover på "skabb-kur", uscha.Rønneberg er nestkomm. nå.

Idag har jeg hatt min første avlusing. Alle klarer var fullt besatt av lus. Når jeg dessuten er befengt av skabb, skal jeg hilse og si at humøret er på topp. Et plaster på såret er at jeg har en noenlunde bra bunker. Høyttaler skal jeg få innstallert idag, og når jeg dessuten er optimistisk angående telegrammet som major Quist får idag eller imorgen vedrørende regimentet, ser det lyst ut.

Gongosi, 4.10.42.

I disse stillingene går det bare bra. Lite skyting er her, og de eneste granatene vi stifter bekjennskap med er lbbk. Det faller daglig 10-20 stk. av dem rundt tr.området, men de har ennå ikke gjort noen skade. Tiden før vi kom hit var russ.patruljer flere ganger "frampå" og kastet håndgranater inn i grava, men til nå har de ikke vist seg. Tlgr. fra Reichsführer Himmler til major Quist er ennå ikke kommet. Et rykte (fra sikker kilde, hm.) vet å fortelle at forkommando er kommet til Riga, og at 2600 nordmenn er kommet til Hamburg. Et annet rykte vet å fortelle at de som har en vinter her ved fronten vil bli trukket tilbake. "Ersazen" vil bli en enhet sammen med pol.kp og lagt under Legion Niederlande.

Gongosi, 7.10.42.

Det begynner nå å bli temmelig tynt besatt i graven. Av mannskap har jeg nå bare 16 mann. 6 våpen skal betjenes, 4 lmg. og 2 franske mitraljøser. Fra kl.23.00 til kl.02.00 skal disse våpnene ha dobbeltposter, så det er litt av et kunststykke å "få endane te å rykka". Når dessuten alle de menige er rekrutter bortsett fra 2 mann, så er det best ikke å tenke for meget på vakthold og krig i det hele tatt. Nicht ärgern, nur wundern er mottoet.

"Sonst nichts neues",

"Keine besondere Vorkommnisse".

Gongosi, 10.10.42.

Nå begynner det å bli spennende. Major Quist har ennå ikke fått tlgr. fra Reichsf.H.H. Igår hadde majoren vært temmelig oppskaket. Men grunnen? Ja, den er gjenstand for mange gjetninger og "Scheisshausparolen". Den tidligere optimismen er nå veket for en avventende resignasjon. Håpet har gutta fremdeles, men er forberedt på allt.

Et lyspunkt: den 14, 21 og 28 ds. skal sendes nye legionærer på permisjon, og den 21(?) håper jeg å kunne sette kursen vestover.

Kp.1 er nå avløyst av pol.kp., og er forlagt til Duderhof W. Pol.kp. ble som de tidligere norske avdelingene sendt hit uten våpen og med minimal våpenutdannelse. "Ersazen" fikk snaue 3 ukers utdanning i Duderhof W, pol.kp. fikk 10 dagers utdanning. Er der ennå noen som tviler på at ikke nordmenn må være født krigere!? Hva andre trenger måneder og år til, klarer vi på noen få uker!

Igår var uscha.Rønneberg og jeg en tur til Krasnoje Selo. Meningen var å dra på avlusing. Vi hadde begge "Urlaubschein", så vi fikk rikelig med mat på Soldatenheim. Etterpå var vi på et sauna-bad som lå i en fangeleir. Her fikk vi en glimrende betjening av russiske matroner. I badet var det så hett at skabben kavde av alle krefter å holde taket. Dessverre klarte den det også. Lusa derimot klarte det ikke. Klærne ble hengt opp under taket i badet, og der var det så hett at både lusene og eggene tørket opp.

På hjemturen var vi innom P.K. og hilste på Hegnar og Cranner.

Gongosi, 12.10.42.

Kl.18.00. Mathenterne er nettopp gått for å hente maten. Ute er det mørkt, og nattevaktene er satt ut.

Troppen har nå bare 3 lagsavsnitt, idet pol.kp. har overtatt det fjerde. Mitt 4 lag blir kp.støtreserve.

Angående regimentet foreligger det intet offisielt. Ltn. Holter regner det som en selvfølge at vi blir satt opp i dette, og at major Quist blir regimentets sjef. Som sikkert regner han også med at regimentet blir satt opp i Mitau, og at det skal være klart innen 1.11. d.å. Litt underlig lyder det da at jeg har fått ordre om å gå ut med "Spätrupp" den 31.10 d.m. Men, "nicht ärgern, nur wundern". I denne anledning spurte jeg hva hensikten med en slik patrulje var. Lendet foran oss er helt flatt uten hauger eller andre ting som kunne skjule russere. Men nei. Ut og se om der var russere i farvannet, og eventuelt ta fanger. I lendet foran oss ligger en ødelagt stridsvogn. Dette er så og si det eneste "punkt", og derfor kommer patruljen til å ta turen mot denne stridsvogn. Kp.1 har tidligere hatt samme oppdrag til stridsvognen. Resultatet ble 2 hardt sårede. De hadde gått på miner.

På dette viset vil det dra ut med permisjonen. Jeg hadde innbillt meg at jeg skulle komme avgårde denne måneden. Nå ser det temmelig mørkt ut. Men, - "immer nur lächeln, immer vergnügt".

Gongosi, 15.10.42.

Den patruljen som jeg var beordret til å lede 31 ds. skal jeg ikke føre med den begrunnelse at han "ikke hadde råd å miste alle sine beste folk"? Det sikker nok noe annet under, men hva? Oscha. Sveen skal i mitt sted lede patruljen.

Spørsmålet fra oscha. Johansen og meg hvorledes det lå an med permisjonene, lovet han at det ville "skje" noe i løpet av 8 dgr. Jeg får henge meg opp i dette halmstrået. 8 dager går jo fort, og da jeg alltid er optimistisk, så tipper jeg at han endelig har tatt til fornuft og innvilger permisjonen. Blir vi trukket tilbake, så skulle vel det også være ensbetydende med permisjon? Det er kanskje ingen grunn til å se mørkt på situasjonen, men ..

Gongosi, 19.10.42.

Overtok kp. idag kl.10.00. Ltn. Holter har allerede forlatt kp. Han skal gå på en "skole" i ca. 3 uker?

Det er stor fare for at vi som nå blir liggende igjen, kommer til å "overvintre" her i Russland. Major Quist skal også, etter hva det fortelles på "Lehrgang". O.ltn. Braseth har allerede reist.

Gongosi, 20.10.42.

De første døgn som kp.sjef er vel unnagjort. Blir jeg værende her i lengre tid, kommer jeg nok til å få vaner som jeg ikke har så alltfør godt av.

Dagene forløper noenlunde slik: Ordonansen står opp ca.

kl.08.00. Koker kaffe, steiker poteter og koker kål. Varmer opp vann til barbering og vask. Når så vannet er varmt, står jeg opp, vasker og barberer meg. I mellomtiden er frokosten ferdig, og jeg setter meg til et etter tilhøva veldekket bord. Etter frokosten tar jeg meg en røyk, setter på radioen og slenger meg ned på divanen igjen. Adjutanten, uscha.Eriksen, ordner alle løpende forretninger, som jeg så leser igjennom og underskriver. Utpå dagen tar jeg meg en tur gjennom avsnittet. I 2-3 tiden serveres så gårsdagens middag, og i 7-8 tiden er det kveldsmat. Til alle måltidene har ordonansen skaffet litt ekstra, så forpleiningen er helt prima.

Ja, dette er alltså de lyse sidene til denne stillingen. Nere bry er det med den papirmøllen og vrøvl som det ser ut for følger tyskoppsatte batj. En masse forespørsler og oppringinger følger også med. Så påse arbeidet i kp. og ansvaret for at natt-tjenesten fungerer som den skal osv.

Har nettopp hatt besøk av sjefen for nabokompaniet, kpt. og minister Jonas Lie, og diskuterte tilhøva med ham. Han virket meget sympatisk og folkelig.

Gongosi, 22.10.42.

Det er nå tre dager siden jeg overtok kp., og det har ikke fortruffet noe spesielt. For et par dager siden var jeg på "Kp.besprechung", men der kom ikke fram noe spesielt nytt. Rykter og "nyheter" må en nok fram i gravene for å få tak i. Siste herfra er at "vintertroppene" kommer 15.n.m., og at Legionen så bli avløyst. Dette siste lanserer uscha.Rønneberg som kom fra Krasnoje Selo igår. Men han hadde ikke anledning til å si hvor han hadde disse "nyhetene" fra!?

Tilbake til "Kp.besprechungen". Tilstede var major Quist med adj. SS-ostuff. Ziegler, kpt.J.Lie, kpt.Finson, o.ltn.Braseth, o.ltn. Reppen og meg. Den skillt seg ikke særlig ut fra en vanlig tr.sjef-"Besprechung", bortsett fra den likøren som ble servert. Det ble diskutert Legionens framtid, regimentet o.a. Angående regimentet var allt i det blå.

Gongosi, 25.10.42.

Igår var jeg hos kommandøren i anledning overløpere. Brigadeføreren vil gjøre kp.sjefene ansvarlig for at der ikke løp noen over til russerne. Han ville sette inn o.ltn.Braseth p.g.a. de to overløperne fra hans kp., men dette nekter kommandøren.

Mens jeg var hos kommandøren, fikk denne ordre om at alle kompaniene skulle ligge framme i linjene. Kp.1 skulle igår avløyst kp.3. Istedetfor å trekke kp. 3 tilbake til Duderhof W., blir kp. sannsynligvis liggende som støtreserve på "Mona".

Igår kom det inn en overløper til kp.

Ellers går det som vanlig ved kp. De som vi avgav til batj.5 støtreserve, er nå kommet tilbake. Vi har nå en gravstyrke på 52 mann.

Gongosi, 25.10.42.

Idag reiste Legionskommandøren til Mitau. Nå blir det antagelig ikke så mange dagene til det blir fastslått om vi blir innsatt i et regiment eller ei.

I mellomtiden fungerer kpt. Finson som Leg.kommandør.

Gongosi, 31.10.42.

Kommandøren kom tilbake fra Mitau for to dager siden, men resultatet skal være negativt. I hvertfall var Leg.kommandørens humør ikke på topp. Da det ennå ikke foreligger noe offisielt, må en trekke slutninger ut av dette. Men, lenge leve optimismen.

De første permitterte kom tilbake til Legionen for et par dager siden. De hadde ikke så opplyftende ting å fortelle om forholdene hjemme.

I forgårs ble legionær Oddvar Fossen gravlagd. Jeg "forrettet" ved begravelsen i egenskap av fung.kp.sjef.

Senere på dagen var jeg sammen med uscha.Phillipsen, uscha. Lunde og oscha.Andersen (batj.spiessen). Uscha.Phillipsen reiv i et par Hennesey (3 stjerner) som han hadde kjøpt av tyskere for RM. 80 pr. flaske. Vi har nok "jøder" fremdeles blant oss.

De siste dagene har russ. skutt temmelig meget med art. og t.bbk. mot våre stillinger. De tyske batteriene har også vært meget aktive den senere tid.

Det synes som om russ. er lei av krigen. Igår kveld kom 2 overløpere til kp.1, og i morges kom 3 stk. til vårt kp. Først to rene mongoler, senere en vanlig russertype.

Fra høyeste hold blir det påstått at russerne graver seg fram mot vårt område? I kveld skal oscha.Sveen med 9 mann ut på oppkl.patrolje for å klarlegge dette!?

Når det så gjelder permisjoner må vi vente til 15 n.m., for da skal alle med "istappen" skiftes ut. Et meget fornuftig rykte!

Gongosi, 4.11.42.

Intet nytt om Regimentet. Ersatzbatj.Holmestrand er forlagt til Mitau, og den er underlagt tysk ledelse.

For to dager siden ble et lmg. "stjålet" fra pol.kp. av en russ. patrulje. Første-skytteren fallt og andre mann på post løp for å alarmere. Følgen av dette ble at vi nå må ha 3 mann ved hver mg.stilling. For å få nok folk til dette, har jeg inndradd 2 aut.våpen.

Den "norske kringkaster" var i virksomhet igår kveld. Middagstider idag begynte den igjen. Det var et par overløpere og et norsk kvinnfolk som var i "ilden".

I natt en gang forsvant Birger Johansen, Tvedestrand, fra kp. Det fryktes at han har løpt over til russerne. Senere viste det seg at han hadde lagt geværet fra seg ved en utstikkergrav, og fotsporene hans kunne vi følge ca. 100 m. bakover, så der er ennå håp at han ikke er overløper. Jeg har undersøkt både på "Mona" og i Kùchendorf og varslet spiessen, men han er ennå ikke kommet til rette. Høyttaleren fra Leningrad nevnte ikke hans navn. I morges var jeg hos Kdr. angående forsvinningsnummeret, men allt skulle bero til i morgen. Vi får håpe at han er å finne bak egne linjer.

Meget liten permisjonskvote blir nå tildelt, og før ltn. Holter kommer tilbake er der ingen mulighet.

Gongosi, 4.11.42.

Legionær B. Johansen er kommet til rette i Krasnogwardijsk. Han forsøkte å få Marschbefehl til Riga, og ble da pågrepet av Felgendarmerie.

Gongosi, 6.11.42.

Igår var det kp.-føreremøte igjen. kdr. har fått ordre om å møte i Berlin og Oslo vedr. regimentet som skal settes opp. Ser nå ut til at det går i orden med kommandørens planer.

Idag fikk jeg ordre om å "avgi" nesten hele melderom 68 til kp.3, ltn. Wirum. Ordren fikk jeg kl. 21.00. Beksvart er det ute, og i melderom 69, som skal utgjøre hele kp. avsnittet, finnes det iallt bare 4 bunkere til kp. Jeg skal nå med kp.ko. til oscha Johansens tr.ko.

I natt sendes det fram forsterkninger over hele linja. Det ventes russiske angrep over bred front. 7 november er Stalin geburtsdagsbarn. Etter overløperutsagn skulle dagen markeres med å avlegge oss "besøk". Spähtrupp har vi ute hele natten til daggry. Kl. er nå 00.10, og det er helt rolig, og etter min mening vil det forbli rolig. Disse ekstraforanstaltningene synes temmelig unyttige.

Berch Kojrowo, 7.11.42.

Ombytningen er gjort. Jeg ligger nå i tidl. 2tr.ko. Humøret står like mange grader under null som temperaturen ute viser. Omkring halvparten av kp. har ennå ikke fått innkvartering. Hvorledes det endelig blir, avgjør forhåpentlig kdr. idag.

Alle foranstaltningene igår viste seg å bygge på falske meldinger. Natten og virksomheten var like "rolig" som vanlig.

Berch Kojrowo, 9.11.42.

Nå er kp. forflyttet ennå et stykke til venstre, slik at jeg nå har melderom 69a og 69b. Selv har jeg flyttet til ltn. Kahrs kp.ko. Denne bunkeren ligger midt i kp.-avsnittet, men Kahrs flytter foreløpig ikke ut. I natt brannt meldebunkeren, slik at innkvarteringen er mere fortvilt enn noensinne. - - Bunkersproblemet ser ut til å ordne seg på en enkel og grei måte. Igår og idag har 8 mann forsvunnet p.g.a. sjukdom! Kp. består nå av 42.mann, 33 menige og 9 u.off.

Hascha. Jacobsen reiste idag på permisjon til Norge, så nå får de hjemme fersk hilsen.

Ellers går det som vanlig. Noe livligere i lufta og sterkere art.skyting enn normalt, men ellers intet spesielt.

~~"Mona", 14.11.42.~~

"Mona", 14.11.42.

Igår formiddag ble vi avløyst av kp.1, og innkvartert på "Mona". Vi er nå bataljonens støtreserve. 10 mann ble idag avgitt, slik at vi nå er 1 off., 7 uoff. og 28 menige. Ltn.Holter kom idag tilbake fra permisjon, men han har ennå ikke overtatt. Det går rykter om at o.stuf.Ziegler skal reise, og at ltn.Holter overtar som batj.adjutant.

Her på "Mona" ser det ut til at vi får rolige dager, men det blir kanskje ikke så lenge? "Julevogner" har igår og idag vært i K.-dorf for å formidle julehilsener hjem. De fleste var og fikk stemmen sin forevige, men jeg fant det ikke umaken verd. Trygve var her idag for å sjekke våpnene til kp.14 (jeg ligger i tr.ko. Holst).

Nå ser det ut til at vinteren er kommet. Tidlig ikveld satte det inn med snøvær, og imorgen ligger det antagelig et hvitt teppe over markene.

Krasnoje Selo, 21.11.42.

Jeg har vært her fra mandag 16 ds. Uscha.Rønneberg og jeg fikk permisjon for å gå til tannlege. Vi dro samme dag som ltn. Holter kom til kp. For to dager siden måtte uscha.Rønneberg melde seg tilbake til avdelingen p.g.a. oscha.Sveen var blitt sjuk. I kp. fantes det på dette tidspunkt en eneste u.off. Hele kp. består av 25 mahn + kp.stab og sjef.

Her i Krasnoje Selo har vi fordrevet tiden med tannlege, bad, Soldatenheim og fest om kvelden. Vi er innkvartert hos rottf. Sunde i 14 kp., og etter at han reiste hjem på permisjon, hos strm. Jensen (Høyenes)

Vi har vært på ideologisk foredrag (Soldatenheim). Temaet var: Rasse, Völker, Ostland. I det hele tatt smaker det å bli noenlunde sivilisert igjen. Å kunne bo i et rimelig bra hus, og å slippe den stadige aktpågivenheten som har gjort oss så våre at vi nå nærmest må bli å betrakte som førsteklases vakthunder. For den minste uvante lyd "spisser" vi ørene og "glipper" med øyene, og musklene spennes uvilkårlig. Et annet resultat kann vi vel heller ikke vente etter 9 mndr. stadig vakthold med døden som innsats. Å slappe av på årvåkenheten resulterer i slike tilfeller som han fra pol.kp. som ble kidnappet da han gikk fra post til bunkeren. Eller nå sist han fra kp.3 som ble overfalt rett utenfor bunkeren av 3-4 russere og ble tildelt flere knivstikk, en russer åt nesten opp det ene øret hans, eller de gangene russerne erobret lmg. fra våre stillinger.

Kommandøren har vi ennå ikke hørt noe fra. Men det kann vel ikke ta så lang tid før vi har ham tilbake. 50 mann fra res. batj. i Mitau ventes en av de første dagene, så nå blir batj. liv ytterligere forlenget en tid. - - Siste rykte: Alle "gamle" skal få permisjon innen jul!? - -

Krasnoje Selo, 23.11.42.

Dette er siste dagen i Krasnoje Selo. Imorgen blir det tannpussing hos tannlegen, og så drar jeg fram igjen til "Mona".

Idag kom de 50 legionærene fra res.batj. i Mitau. Det var utelukkende "gamle" legionærer som kom fra lasarettet og sjukehus. Omlag 100 rekrutter ligger fremdeles i Mitau under tysk hundredressur. Når disse blir sendt fram, avhenger av Kdr.'s resul-

tater i Berlin og Oslo. Ennå har ikke kdr. gitt lyd fra seg, så vi begynner å leve oss inn i tanken at vi blir liggende her denne julen. Å bli demittert når en kommer hjem, synes å være meget vanskelig. Alle som kom idag har gjort mere eller mindre forsøk på å bli demittert, men til ingen nytte.

I forgårs hadde jeg opprydning i kofferten, og kom da over en "Avtale" på 6 mndr. Jeg kann trygt sende den hjem, og be dem hjemme få kontrakten i glass og ramme.

"Mona", 25.11.42.

Nå er jeg på plass igjen etter "ferien". Det er synd å si at humøret er særlig godt for øyeblikket. I en svart og skitten bunker ligger vi 7 mann. Den framhever seg mest med det store rotte og muse-innslaget. Midt på dagen, selvom alle er inne, så kryper musene opp på bordet og oppover nakkene på oss til og med når vi sitter og snakker sammen.

Igår kom ca. 50 legionærer tilbake fra permisjon. Kommandøren hadde snakket med disse i Oslo, og lovet dem enten tilbake-trekking eller demittering. Han sto i ferd med å reise til Berlin til Reichsf.Himmler. Han ville forsøke å få samlet alle nordmenn i en enhet i Waffen SS. Han hadde fått Quislings samtykke og godkjennelse til dette, og kdr. var meget optimistisk. Fullt så optimistiske er ikke vi legionærer. Vi har så smått gjort oss for-trolige med å tilbringe julen framme i linjene. Snakket med Holter ang. min permisjon, men noe sikkert kunne han ikke si.

Alle som kom fra Norge hadde forsøkt å bli demittert, men forgjeves. Det synes som om vi har gått over fra legionær til yrkes-soldat (leiesoldat), men som så ofte før: "immer nur lächeln, immer vergnügt".

Duderhof Ost, 30.11.42.

Igår natt kl. 24.00 ble vi avløyst av nederlendere. Vi fikk bilskyss fra "Mona" og helt til Duderhof O. Hele kp. er inn-kvartert i ett hus. Det er meningen at vi skal tilbake til våre gamle stillinger igjen om 3 uker, så vi får nok en koselig jul!!

Resultatet av kdr. reise til Berlin og Oslo er nå delvis kjendt. Han fikk ikke tale med Himmler, da denne var bortreist. Kommandørens planer ble det ikke noe av denne gangen heller. Et ~~nytt~~ forlydende (rykte) er at de som har kontrakt kann bli de-mittert, men ~~intet~~ vites med sikkerhet. Vi havner nok ut i still-
ingene ~~og~~ igjen lille julaften som forutsetningen er.

Duderhof O, 4.12.42.

Har nettopp hatt Sverre på besøk. Diskuterte eventuell demisjon eller permisjon. For øyeblikket er vi ganske optimistisk stemt. Kp. har innlevert oppgave over dem som har 6mndr.kontrakt, og dette bidrar selvsagt til at ryktene har tatt ny oppsving. Vi er blitt enige om å søke permisjon samtidig, slik at vi eventuelt kann operere sammen i Oslo.

Kp-ene i batj. har startet opp med militærøvelser. Tjenest-en tok til idag kl. 07.00 og varer til kl. 18.45, så "Erholung" kann

en neppe si at vi har. Det er mørkt kl.15.00, så i realiteten slutter vi av på dette klokkeslettet. Kp.sjefen ser vi lite til, så vi har temmelig fritt spillerom.

Det er nå meget som taler for at vi endelig kann få et lite innblikk i Legionens framtidige skjebne. Det synes som om kdr. holder nå sitt "enten-eller", og da tror jeg at vi ikke blir så "gamle" her i Russland. Nordmenn som senere har meldt seg til Leg., blir tvunget inn i Waffen SS, og fordelt i forskjellige regimente. Om dette skulle være sant, har Leg. ingen oppgave lengre. Betror ikke tyskerne oss å sette opp egne avdelinger, får de heller søke andre frivillige.

Berch Kojrowo, 5.12.42.

Batj. var støtreserve da den lå i Duderhof, Igår kl.07.30 kom ordre om alarm. En time senere oppheves denne og går over til alarmberedskap. Fiendtlige avdelinger hadde rullet opp linjene i melderommene 69, 70 og 71, områder som for oss jo var godt kjente, dette er jo melderommene foran Berch Kojrowo. Noe senere ble det meldt at russerne var drevet tilbake, men vi skulle likevel holde oss i beredskap. Kl.09.00 kom ny ordre om alarm. Kp.ene ble innlastet på lastebiler. Av den orientering vi da fikk, holdt russ. avdelinger fremdeles gravene besatt. Vår oppgave var å erobre gravene tilbake. Hele batj. blir innlastet på lastebiler, og kjørte gjennom Krasnoje Selo til Konstantinowka. Herfra skulle vi (kp.2) gå mot Berch Kojrowo (Kiskino-Lübeckergrava) og erobre tilbake et avsnitt der. Ltn.Kahrs kp. skulle til "Mona", og kp.3, ltn.Wirum, til Finskijs Kojrowo som støtreserve. Kommet til Berch Kojrowo etablerer vi oss i melderom 70. I løpet av natten skifter vi område, slik at vi nå har melderom 71. Gravene var hverken besatt av russ. eller nederl.styrker. En russ. avdeling på omlag 60 mann hadde trengt seg videre bak våre linjer. Kp.1 fikk som oppgave å renske lendet bak. Dette ble vellykket. 40-50 russ. ble drept, og russ. ble drevet på flukt.

Da vi besatte gravene, visste vi hverken ut eller inn. Ingen ordre fikk vi og liten orientering, bortsett fra at vi hadde russ. avdelinger både foran og bak oss, og at vi derfor måtte være forberedt på angrep fra begge kanter. Russere som hadde trengt seg gjennom, forsøkte nå å komme tilbake til egne linjer. 8-10 av dem ble tatt til fange, mens flere andre ble skutt.

I formiddag da det skulle hentes forpleining, ble mat-henterne beskytt av en russer som lå i en forlatt bunker. Han ble tatt til fange.

Kp.3 overtok vårt første avsnitt og vi forflyttet til venstre. (til venstre for kp.3?)

Kp.3 hadde 4 fallne og 6 sårede etter et granatnedslag igår. Kp.14 sendte ut en patrulje på 5 mann. Ingen av disse kom levende tilbake. I vårt kp. falt en mann. Flere sårede i de andre kp.

Gravene hadde tydelige preg av de kampene som hadde foregått. Bombekratere og døde over allt. Døde russere fyllte graven at vi ble nødt til å gå på gravkanten. Russiske og tyske geværer lå slengt over allt. Bunkere var sprengt i luften. Våre franske mitraljører var også sprengt.

Kp. spiste frokost igår kl.06.00, men forpleining fikk vi ikke med oss. Vi har stått på vakt i 16 timer uten mat i det hele tatt, og det i en forrykende snøstorm. Oppdraget var allt annet enn behagelig, men vi slapp da heldigvis noenlunde rimelig fra det. En

mann ble drept, og da av egen "Streif". Han svarte ikke på tilrop om parole og derved skjedde ulykken.

Hvor lenge vi blir liggende her, foreligger det intet om. Uten en god portsjon optimisme går det "nedenom og hjem". Håper at både framtidsutsiktene og været bedrer seg i løpet av morgendagen.

Berch Kojrowo, 6.12.42.

Intet nytt foreligger, og det ser svart ut. Major Quist er f.t. regimentsjef, og det er vel tvilsomt om han kommer å trekke oss tilbake. Vårt kp. er nå underlagt 2 batj. Nederl. Legion. I kveld skal vi få ulltepper, antagelig et hver, så nå ser det litt bedre ut.

Russ. avd. berører fremdeles bak våre linjer. Ltn. Opsahl skulle igår rense opp, men det førte ikke til noe resultat. Idag skal en avd. fra 2 batj Nederl. ut på samme oppdraget.

Med russ. både bak og foran våre stillinger er nok et stort nervepress på gutta. Stillingene er meget svakt besatt, norske og nederl. avd. er blannet om hverandre. Nattevakt fra 15.00-08.00, 3 timers vakt og 1 time fri, overfylte bunkere og ikke sengetøy i det hele tatt. Så lite som nå har jeg aldri likt. meg. Allt ser temmelig svart ut. Det eneste "utstyr" jeg har med meg er en kniv og en smøreske! Allt annet ble liggende igjen. Idag skulle vi hatt kamerataften i Duderhof O.

Imorgen skulle en ny kontingent permitterte reise, deriblant jeg! Ikke fritt for at det russiske "spillet" kom svært ubeleilig. Jeg innbillte meg at jeg hadde sett disse gravene for siste gang, men nå ser det ut til at det blir et langt lærret å bleike. - - Skjøt nettopp ei diger rotte i bunkeren, den hylte fæ-ælt. Leningradrottene er jo kjent fra tidligere for sin størrelse og ufysiske utseende. I Uritz hadde vi skuddpremie på ei dig-er ei. Vi var reddere denne rotta en russerne.

Tror fremdeles på avløsning. Etter alle menneskelige beregninger kann dette ikke vare stort lenger. Våre folk er meget anspent og trøtte etter all denne nattevåken og arbeide. Det er tegn på at det vil "sprekke" for enkelte innen kp., spesielt blandt de nye er der tegn til det. Så mange dager til kann vi heller ikke drive det på denne måten. Selv de sterkeste kann bukke under før eller siden med dette harde livet. Uten nok søvn og mat, og med det nervepresset de er utsatt for med å vente angrep fra begge sider. Hvorledes russerne bak våre linjer kann klare seg i denne kulda er utrolig. Enkelte av dem som vi har tatt til fange, var helt ufarlige. Fingrene var så stive og krokete av kulda, at det må ha vært helt umulig for dem å klare avtrekkeren på våpnet. Idag fikk jeg ordre om at ingen skulle tas til fange, men skytes. Dette letter arbeidet betraktelig. Har nettopp, sammen med uscha. Rønneberg, planlagt stillinger i tilfelle russerne igjen skulle lykkes å erobre våre stillinger. Vi mener at disse stilingene skulle vi holde temmelig lenge?! Men, vi får jo håpe på rolige dager og netter.

Berch Kojrowo, 7.12.42.

Nok en natt er over. Russerne har holdt seg helt rolig, og intet har vi sett til russerne bak våre linjer. Både igår og idag har det blåst temmelig kraftig og gravene er nærmest helt forsvunnet. Vi ligger bare 200 m. fra de russ. skyttergravene. Disse dagene har tatt sterkt på gutta. Et par av dem er blitt

apatiske og sløve og rører som åreforkalkete. Stort lengre kann dette ikke gå! - - Var hos kp.sjefen og gav beskjed om gravene og tilstanden blandt gutta. - - Håper dagen bringer gode nyheter.

Berch Kojrowo, 9.12.42.
Gongosi. 9.12.42.

Nå har vi igjen skiftet område. Idag flyttet vi over til Gongosi. Et nederl. kp. avløyste oss.

Kl. er nå 03.00. Ute er det bitende kaldt. Tysk art. sender stadig "kokere" mot 66.6 og Pulkowo, ellers rolig. Tr. som fremdeles består av 12 mann, har et tr.område på 500 m., og det uten piggtråd eller minebelte. 3 lmg. har jeg, og skulle følgelig besette 3 mg.-stillinger, hver med 3 mann! I allt har jeg 7-sju menige, de øvrige er uoff.

Det er synd å si at nederl. som avløyste oss var særlig begeistret. Kp.sjefen flyttet inn i min bunker, men den var ødelagt av fulltreffere. Det både trakk og snødde inn.

Da jeg av en tr.sjef, en SS-ustuf., ble vist de forskjellige stillingene, var en smg.-stilling ikke bemannet. Nederlenderne hadde rett og slett gått fra stillingen og inn i bunkeren og lagt seg. Nå fikk den tyske uscha. lufte seg, og det gjorde han til gagns.

De siste tapene jeg har hatt i troppen, 3 fallne og 2 hardt såret, har tatt sterkt på folke. Slik morderisk skarpskytter ild som vi var utsatt for igår, har jeg ikke opplevd tidligere. Så rusen bare snerten av oss, pisket en kule i snøkanten. De formelig barberte gravkanten hele dagen. Bare i mitt avsnitt har 5-6 mann fallt og flere sårede.

Nå er det bare vårt kp. som ligger framme. Både kp.1 og kp.3 er i reservestilling. Kp.4 ligger fremdeles i Duderhof 0. Vi venter på å bli avløyst for å få fortsette vår "Erholung".

Gongosi, 13.12.42.

Kp. er nå underlagt 1 batj. Legion Niederlande, og fremdeles er vi det eneste norske kp., med unntak av kp.14, som ligger framme. De øvrige, 1, 3 og 4 kp. er beordret til utbedring av gravene.

Ifølge kdr. ville det bli forandringer i løpet av de nærmeste dagene, men intet "epokegjørende". Vi håper forandringen blir forlegning til Duderhof.

Det avsnittet jeg hadde for 3-4 dager siden, har igjen blitt angrepet av en russ. støt-tropp. 3 mann fallne og 15 sårede hos nederlenderne. Jeg begynner å bli redd meg sjøl. I alle avsnitt jeg har hatt i det siste, har russerne vært stadig gjest. Den tiden jeg hadde de områdene, viste de seg ikke. Så snart jeg forsvant, kom rusen. Får håpe det varer den tiden jeg har igjen!

Gongosi, 13.12.42.

Kl.16.00. Det er blitt mørkt. Mathenterne er gått, og nattpostene er satt ut.

I disse mørke nettene er stemningen blandt gutta noe

trykket. kp.-avsnittet er på nærmere 1400 skritt. Kp.styrken er idag 28 mann, 1 off., 9 uoff. og 18 menige! Jeg har et tropps-område på bortimot 600 skritt, og i dette har jeg et eneste lmg. Styrken er 10 mann, 3 uoff., og 7 menige! Vi må bokstavelig talt ligge med våpnene i angrepsstilling. Ingen kommer inn i en bunker uten først å ha ropt parolen. "Streifene" kann bak enhver sving i graven risikere å treffe på russ. soldater. I dette avsnittet har russ. vært tidligere, og da kastet de håndgranater inn i den bunkeren som jeg nå sitter i. Mannskapet reddet seg ut vinduet. En annen gang overfalt de en av våre som hadde pendeltjeneste, og knivstakk ham slik at han senere døde av knivstikkene. "Späh-trupp" foran våre linjer har de til stadighet. Så trygge kann vi på ingen måte føle oss. Det er ingen sak for dem å komme usett inn i gravene våre. En dobbel mg.post og en dobbel "streif" er hele vaktholdet i troppen. Når det som ikveld er beksvart, er det lett forståelig at rusen ligger frampå.

Gongosi, 16.12.42.

Åtte dager til jul. Ennå intet nytt om avløysing. Ryktene vet å fortelle at det bli avløysing, men det ser svart ut. Kp.3 har riktignok marsjert til Duderhof, men ingen har kjennskap til tilbaketrekking. Batj. har "Urlaubssperre".

Nå har det heldigvis satt inn med frost igjen. Vannet i gravene har frosset til, så nå slipper vi å vasse i isvann. Holdt bare rusen seg borte, kann dette gå bra. Men, jeg har nå hatt nær 10 mdr. kontinuerlig front-tjeneste, og det begynner nå å gå på helsa laust!

Har hatt besøk av kp.sjefen og oscha, Stenberg. Holter var idag på kp.-førermøte. Kp.2 blir det eneste som nå skal ligge framme. Kp.1 ligger i Finskij Kojrowo (i skogen) og kp.3 er i Puschkin.

Oscha, Stenberg har med skrivepapir, og sammen med uscha, Rønneberg skriver vi tre våre demisjonssøknader.

Gongosi, 18.12.42.

Intet nytt om permisjon eller avløysing. Nå ser det stygt ut. Vi blir nok liggende framme også julehelga. Vi skal vis presses til det ytterste. Gad vite om det finnes tyske avdelinger som etter 10 mndr. kontinuerlig skyttergravstjeneste ikke er innvilger permisjon. I Leg. er der mange som ennå ikke har fått permisjon. Kjennskap til dette vil neppe friste eventuelt nye frivillige.

Major Quist er gått av som regimentskommandør. Han er nå sjef for utdannelseskpene. Hva dette betyr, vites ikke. Ryktet vet å fortelle at 100 nordmenn er kommet fra Mitau. Kp.3 er fremdeles i Puschkin, sammen med spanjolene.

Gongosi, 21.12.42.

Har oppgitt alle håp om å tilbringe julen i "Ruhestellung". Ryktet forteller oss at kompaniene skal samles jul, men det er nok også denne gangen et uttrykk for ønsker. Jeg er nå klar over at vi må tilbringe julen i HKL. Dette blir andre julen utenlands. I alminnelighet behøver en ikke å ha hjemlengsel, men julen krever hjemlige forhold sammen med sine egne.

Vi har fremdeles den samme styrken i kp., men heldigvis er det rolig i avsnittet. Nå har pionærer lagt ut "rullepiggråd".

Ifjor på disse tider angrep russ. dette avsnittet med sterke panserstyrker, og flere venter et lignende angrep i år, men jeg har tro på at vi får en rolig jul. Uscha.Rønneberg med 3 mann skal ut den 23 ds. med en oppklaringspatrulje for om mulig å få klarlagt om russ. forbereder angrep før jul.

Nå har det satt inn med yrregn igjen. Været skifter temmelig ofte.

Gongosi, 23.12.42.

En dag igjen til julaften. For to dager siden fikk jeg julegave fra NSKH, bl.a. en bok av Nils Johan Rud, reine og skjære marxistpropagandaen!

Idag fikk vi Wehrmachtsgaven, 1 fl.champagne, 1 fl.hvitvin, 200 sigaretter, sigarer, drops, 4 sjokolader (franske og danske), 1 eske norsk tobakk, 2 esker norske sigaretter, kjeks og kaker. Det lysnet på humøret blandt gutta nå. Litt av hvert er der nok også i pakken vi får hjemmefra.

Siste dagene har det vært tjukk skodde, men nå ser det ut til at det lysner litt. Uscha.Rønneberg går ikveld ut med patruljen. Flere er nervøse for russ. angrep i julehelga, men jeg tror ikke at de vil forsøke seg i vårt avsnitt.

Gongosi, 24.12.42.

Julaften kl.04.00 morgenen til juledag. Nå er julaften over. Min første og forhåpentlig siste frontjul.

Rønneberg og Helge Tangen (ordonans) begynte kl.05.00 om morgenen å rydde og ordne opp i bunkeren bl.a. med å sette inn et vindu. Juletre har vi fått, og granbar til å pynte det med har vi også skaffet oss. Meningen er å lage en "julekrok". Vi fikk ikke gjort dette igår, for da ble vi værende så lenge hos kp.sjefen. Men idag vil juletreet være på plass. Etter besøk hos kp.sjefen var klokken blitt så meget at nattpostene måtte settes ut. Uscha.Berge, Rønneberg og jeg "krympet" champagnen i min bunker, og stemningen ble etter hvert ganske høy. Til middag hadde vi kylling? Bare synd at vi intet så til kyllingen!

Radio har vi fått. Kommandøren var på vitjing i formiddag og ønsket oss god jul, og sluttet med at "vi ikke måtte drikke oss fulle". Enhver bør vel helst feie for sin egen dør. "Gamle" frontsoldater vet hvor grensen går.

Den nederl.batj.sjefen var på inspeksjon om kvelden. Han delte ut sjokolade til gutta.

Vi har foreløbig bare fått "Føhrergaven". Julepakkene fra Norge er ennå ikke kommet. De kommer sannsynligvis mellom

jul og nyttår. Heller ikke ifjor fikk vi pakkene før etter julehelga.

Juledag, 1942.

Nå har vi rigget til julekrok med et fint pyntet juletre. Radioen har spilt julesalmer og sanger hele dagen. Julepakkene er kommet til Leg. Allt tyder på en rolig og fin julehelg. Russ. holder seg i ro, bortsett fra den vanlige art. og bbk.-beskytning, men de får svar på tiltale.

Forhåpentlig får vi julepakkene idag. Det er mere stas å få dem juledagen enn på et senere tidspunkt. - - Siste rykte: Reichsführer Himmler kommer hit?

2 juledag, 1942.

Ja, nå er julen så godt som unnagjort. Julepakkene som er kommet til Leg. vil ikke bli utlevert før nyttårsaften. De regner muligens med tilbaketrekking slik at vi blir samlet, men det er lite trolig.

Det har, etter omstendighetene, tross allt vært en fin julehelg. Radioen står på både dag og natt, så musikk har vi nok av. God og nok mat mangler heller ikke. Rolig og fredelig har det vært. Hva mere kann vi forlange?!

Gongosi, 27.12.42.

Stalins fødselsdag idag! (ikke 7.11). Det ventes russ. angrep. Idag morges kl.08.00 måtte uscha.Rønneberg ut på "Spähtrupp". Den samme han hadde den 23 ds. Oppdraget var som den gang om mulig å få fastslått spesiell russ. aktivitet. Patruljen ble tidlig oppdaget og ble beskytt av skarpskyttere, slik at de måtte åle seg tilbake til egne stillinger. Allt forløp imidlertid bra.

Kp.sjef Jonas Lie har, etter hva ltn.Holter sier, fått telegram fra Obergruppenführer Rediess hvor det framgår at Leg. skal trekkes tilbake og sendes til Norge i nær framtid?! Tidspunktet er ikke fastsatt. "Nå dages det brødre

Reichsf. H.H. som var ventet hit, har en ikke sett noe til. Idag får vi pakke fra Frontkjemperktr., og der skal det etter sigende være både sjokolade, tobakk og brennevin.

Gongosi, 29.12.42.

Det lysner på ryktefronten. Igår kom bekledningsuoff., uscha.Harry Lunde hit med gode nyheter (rykter?). Trenet hadde fått ordre om pakking. Etterkommando var allerede tatt ut. En av de første dagene i januar skulle Leg. avløyses. Ja, den som kunne tro på dette. Igår ettermiddag og kveld satt uscha.Lunde og jeg hos kp.sjefen (Lunde fikk Kriegsverdienstkreuz). Det vanket både champagne og schnaps. Mens vi satt derkom melding fra batj. at de som hadde 6-mndrs kontrakt, og som ønsket seg demittert, måtte snarest sende inn søknad. Noe er ihvertfall på trappene. Forhåpent-

lig vil en av de første dagene bringe klarhet i saken, slik at vi endelig kann få renere linjer i Leg.

Gongosi, 30.12.42.

Igår kveld i 20-30 tiden var en russisk støt-tropp fram-på i pol.kp. og 2tr. Foran mitt avsnitt ble de hørt, men vi så ikke noe til dem. 1 pol.kp. krøp russ. inn i graven og drepte streivakta på 2 mann. Deretter trakk de seg tilbake til egne linjer.

Nå viser månen seg ikke før midnatt, og den er temmelig liten. Det er snødrev og bekende svart, så det er lite moro å gå i grava. Spesiellt når en vet at russerne har vært "frampå" flere ganger i dette avsnittet. Med den lille styrken som vi har, blir det uhyre vanskelig å oppdage dem før de allerede er i våre skyttergraver. Nå har også kpt.J.Lie fraskrevet seg ethvert ansvar for sitt kp.avsnitt. Men, der blir nok ingen forandringer om han har protestert. - - - Ryktefronten helt taus idag.

Gongosi, 31.12.42.

Gongosi, 1.1.43.

Nyttårsaften.

Som julaften var vi også idag samlet hos kp.sjefen, men med den forskjell at vi idag måtte ta med oss glass og brennevin. Idag fikk vi pakkene fra Frontkjemperkontoret med bl.a. 1/2 fl. Aquavit (trestjerners), så vi hadde da schnaps å ta med oss til kp.ko. Degvins var vi heller ikke helt fri for. Mens vi var hos kp.sjefen sendte vi unisont gjennom tlf. en hilsen til Kpt.J.Lie som idag fylte år. Senere kom Kdr. på besøk. Han slo ihjel alle de gode ryktene som har vært i omlop den senere tid. Han kjente ikke til noe, og karakteriserte allt som tøys. Hermed sprakk det håpet!.

Ikveld ble en nederlender drept på veg fra mathentings-plassen til HKL. Han ble utvilsomt drept av de samme russerne som drepte streifvakta i pol.kp. Istedetfor å ta seg tilbake til egne linjer, har de bare fortsatt. Patrulje er sendt ut for å få tak på dem. Nederlenderen er ennå ikke funnet, men en hørte skrikene fra ham. Det er ikke bare tufser og smågutter vi har mot oss!

Kl.24.00 ble det nye året "ringt" inn av frontens samtlige mg. og bbk., samtidig som det langs hele fronten ble skutt opp røde, grønne og hvite lys. Det så svært så broket ut.

Et ønske på terskelen til det nye året: Snarlig slutt på krigen, og et snarlig gjensyn med Norge.

Happy New Year

Es geht alles vorüber,
es geht alles vorbei?

Gongosi, 4.1.43.

Det ser ut til at vi blir liggende "kvar" her. I en måned har vi som eneste norsk kp. ligget i stillingene (bortsett fra pol.kp.), så nå trodde jeg det var på tide at vi blir avløyst av et annet kp. I troppen har jeg fremdeles bare 8 menige, men så lenge russerne holder seg borte, går det jo. Russerne som opererer bak våre linjer er ennå ikke grepet. Heller ikke har en funnet

å komme tilbake til egne linjer. Bare Lande ble liggende igjen. Dette skjedde ca. kl. 24.00. Jeg gikk vanlig inspeksjonsrunde sammen med ord.f. Johan Ottesen. Plutselig hørte vi en intens mp.-skting, skrik og kommandorop. Tar melder og "Streif" med meg og sprang i retning kampområdet. Treffer her ltn. Holter ved mg.stillingen. Han orienterer om situasjonen, og sier at uscha.Lande er savnet. Vi skyter opp lys, og ser tydelig at russerne forsøker å dra en mann med seg. Fikk senere vite at det var uscha.Lande. Ltn. Holter med kp.ord.Gjerde, roltf.Lindberg og jeg foretok da, med mg.støtte, et motstøt. Russerne flyktet, uscha.Lande ble hjulpet inn. Vi tar 1 fange, de øvrige ble skutt, bortsett fra 2-3 russere som unnslapp. ltn. Holter og jeg opptar forfølgelsen, men de klarte å komme seg unna. Lindberg og Gjerde var sendt etter mere amm. og lys. Våre mp. var helt tomme, og av håndgranater hadde vi bare to hver. 10 mann ligger drept foran vår stilling, 1 russer tatt til fange, 2-3 russ. unnslapp.

Også denne gangen var det en "Himmelfahrtskommando" på ferde. De hadde med seg reimer og tau, så oppdraget var uten tvil å ta fanger. Dette mislyktes heldigvis. Da vi kom tilbake etter forfølgelsen av russerne, var batj.sjefen kommet.

Senere på natten gikk vi ut og hentet inn støvler, skinnvest, bandolær o.a. Det var 2 offiserer blandt de fallne.

Et res.kp. under ledelse av en tysk Hauptsturmführer kom som forsterkning til området. Til melder Tangen uttalte kp.-sjefen at de ville komme igjen senere. Natten forløp imidlertid rolig.

Idag ble vi utsatt for et veritabelt bbk.overfall. Det haglet med bomber rundt bunkeren. 2 fulltreffere i graven, og ca. 30 nedslag i en avstand på 20 m. foran og bak graven. Hadde inntrykk at de alle hadde retning mot min bunker? Ingen ble skadd. Et russisk fly fløy i lav høyde over kp.-området idag.

Kp.1 hadde igår forkommando til avsnittet. Imorgen skal de avløse oss, og vi skal til skogen bak Finskij Kojrowo. Også i natt tyske fly over Leningrad. Ca. 30 lyskastere i virksomhet. Nydelig syn! - - - Rykte og demisjonsfronten: Bare patruljevirk-somhet.

Puschkin, 19.1.43.

Sitter i øyeblikket hos S.D. i Puschkin.

Etterat vi ble avløyst av kp.1, og hadde vært et par dager som støtreserve i Finskij Kojrowo, ble jeg beordret til kp.3, ltn.Høve. Grunn: 4 oberjunkere var kommet til Leg.?

Jeg lå et par dager i Krasnoje Selo hos uscha.Sunde. Sverre var et par dager tidligere forlagt til Pelilja. Igår tok jeg beina fatt til Szolossi, hvor jeg var innom Spiessen og ord-net et par ting. Deretter videre mot Puschkin. Ryggsekken veide minst 35 kg. Kommet til Pelilja begynte jeg å spørre etter kp.3. Ingen hadde anelse hvor dette befant seg. Jeg spurt soldater som jeg traff på, var innom en "Vermittlung", "Geschäftszimmer" og havnet endelig hos en art.major som så noenlunde kunne angi retningen jeg skulle gå. Trasket videre 5-6km. etter den rettledning-en art.majoren gav meg. Traff endelig på en tysk soldat og spurte ham om dette norske 3kp. Nei, han hadde ligget "kvar" her et helt år og hadde ikke hørt om kompaniet i det hele tatt. Han kunne med bestemthet si at her fantes ingen nordmann. Jeg var dødstrøtt, og hadde intet annet å gjøre enn å gå tilbake igjen. Jeg var blitt

helt "hjulbeint" av den tunge ryggsekken og den djupe snøen. Da jeg var kommet ca. 3 km. på tilbaketuren, traff jeg på 2 tyske soldater. Disse spurte jeg igjen etter kp.3. Jo, disse visste hvor det var. Den ene hadde snakket med "die norwegischen Kamera-den". Jeg skulle bare følge med dem. Etter nye 5 km. i 2 fot snø, havner jeg hos en batterisjef, o.ltn.Giehler. Neida, han hadde heller ikke rede på hvor kp. lå. Men gjennom tlf. fikk han endelig etter en halv times iherdig ringing forbindelse med ltn.Einar Høve. O.ltn.Giehler tilbød meg å ligge hos ham, hvilket jeg selv-sagt tok imot med største takknemlighet. Vi hadde en koselig prat over et par glass konjakk den kvelden. De (sjef med stab) var meget sympatiske og hyggelige.

Neste morgen våkner jeg selvfølgelig med gangsperr og en stiv og stør kropp. O.ltn.Giehler som hadde et ærende til Puschkin, følger meg til S.D. i Puschkin for der å få rede på hvor kp. 3 lå. Men nei, en hscha. som tok imot oss hadde heller ikke rede på hvor dette kp. 3 fra Leg. var å finne. Jeg tar nå avskjed med o.ltn.Giehler. Etter en del oppringinger av S.D. får de forbindelse med ltn.Høve, og det ble ordnet slik at en mann skulle komme og hente meg. Etter ltn.Høves utsagn i tlf. hadde han også fått tildelt en oberjunker. Jeg har da kanskje en mulig-het til å komme tilbake til kp.2?

Kp.3 fikk igår 40 mann "Ersatz" fra Mitau. To av dem SS-uscha., demittert fra Waffen SS og "gleichzeitig versetzt zum Frw.Leg. Norwegen".

Demisjonssøknadene er sendt til Berlin. Har liten tro på at det går i orden. De 4 oberjunkerne skal tjenestgjøre i 14 dager (så sier de), og blir da forfremmet til Untersturm-führer. - - Min forfremmelse hører jeg lite til. Håper det går bedre med EK 2, som jeg er innstilt til. Litt oppmuntring trenger en!

Puschkin, 21.1.43.

Har overtatt som tr.sjef i ltr., og er nestkomm. i kp. Oberjunker Halse har 2tr. Dagene går med øvelser. Igår var brigade-führer Klingemann på inspeksjon. Det gikk ganske bra, forholdsvis lite "brøling" fra inspektørens side.

Kp. hadde igår kamerataften. Alle uoff. var samlet her hos kp.sjefen, mens de menige var samlet i en av mannskapsbunkerne. Menyen var lapskaus og brennevin. Stor stemning! Et nedslag fra en 15 cm. art.kanon fikk vi som ekstra spiss på aftenen. Ned-slaget var noen få meter fra bunkeren, og splinter slo inn i en stolpe rett over meg. Alle rutene ble selvfølgelig knust, og hadde det ikke vært for splintfangerne foran vinduene, ville det sett stygt ut. - - I kp.3 er der nå 3 tr.sjefer, mens der i kp.2 bare er 1.

Puschkin, 23.1.43.

Kp. fikk idag ordre om å avløyse ved Berch Kojrowo. Russerne skal ha 20 div. og 180 batt. i Leningrad.Schlüsselburg har de erobret, og Svir er overskredet. Leningrad er ikke lenger en innesluttet by. En venter angrep over bred front.

Idag ny ordre: Kp. blir foreløpig liggende. Russerne angriper ved Berch Kojrowo. Kp.3 er forberedt på å bli satt inn som støtreserve bak Berch Kojrowo.

I mellomtiden fortsetter trenet pakkingen. Kdr. reiser

en av de første dagene til Berlin, og denne gangen tror jeg det blir møte med H.H.

Berch Kojrowo, 27.1.43.

Kp. har nå overtatt avsnitt i Berch Kojrowo. Jeg har tr. avsnittet til høyre for kp.ko. Vi kjørte med biler helt fram til gravene! Det var et nederl.kp. vi avløyste, kp.sjef ostuf. Maur. Bunkerne i avsnittet er alle mere og mindre rasert av russerne. Bunkerer som jeg lå i de to første nettene, gamle pak-bunkerer, manglet både vindu og dør. Etter snøstormene de siste dagene ble bunkerer halvfyllt med snø. Gravene er helt nedsnødd. Min gamle bunker har fått fulltreffer, og brukes nå som ammunisjonsbunker.

Ltn.Wirum kom idag tilbake for å overta kp.3 igjen. Snakket straks med ltn.Holter for med hans hjelp å komme tilbake til kp.2. Dette tror jeg går i orden i løpet av et par dager.

Kdr. er nå i Berlin sammen med o.Gruppenführer Jeckeln, brigadeführer Klingemann og ostuf.Kørner for å få orden på Legionens forhold. Stemningen er optimistisk.

Idag fikk jeg brev fra SS-Führungshauptamt med skjema til utfylling ang. forfremmelse til Untersturmführer. Dilemma! Vet ikke om det er så fornuftig å fylle ut skjemaet. Jeg tok likevel sjansen!

Russ. støt-tropp mot kp.1 i kveld. De ble oppdaget i tide og jaget på flukt.

"Mona", 1.2.43.

Jeg er nå overført til kp.2 som ligger her som støt-reserve. Denne gangen var jeg heldig.

Har hatt meg en 3 dagers tur til Szolossi-Krasnoje Selo. Fest overallt hvor jeg kom, hos Spiessen, uscha.Lunde og hos Sunden.

Kdr. er ennå ikke kommet tilbake, mens derimot Brigadeführer Klingemann skal være kommet. Ryktene går. Brigadeføreren skal være avsatt, og kdr.skall ha fått gjennomslag for det vesentlige i sine krav. Ett skal imidlertid være sikkert, og det er at Leg. skal trekkes ut så snart forholdene tillater det. I mellomtiden venter vi på kdr. og hans redegjørelse.

"Mona", 3.2.43.

Kdr. og ostuf.Kørner har ennå ikke vist seg. - - Stalin-gradkatastrofen har satt en demper på humøret. Ved Schlüsselburg kjempes det fremdeles.

Oscha.Stenberg og jeg var hos fung.kdr. kpt.J.Lie og planla støttepunktet "Melona" (Gongosi). En forbereder seg på alle eventualiteter.

Idag har vi mildt vær, tinvær. Det ser for at våren kommer tidlig. Dette vil hjelpe på operasjonene her i øst.

"Mona", 3.2.43.

SS ostuf. Kørner er kommet tilbake fra Berlin med "epokevekkende" opplysninger. Legionen skal trekkes tilbake i løpet av februar måned. Samlet permisjon til Norge, og for dem som vil demitteres på grunnlag av kontrakt, er dette mulig.

Kdr. er reist til Antwerpen på batj.førerkurs? Kpt. Finson ventes en av de første dagene for å overta batj.

Ja nå ser det ut til å lysne. Men ikke tror jeg det før vi sitter på toget med kursen vestover.

"Mona", 6.2.43.

Kom igår tilbake fra en Erholungstur til Krasnoje Selo. Traff Sverre, Trygve og Ole Hjalmar der. Sistnevnte reiser en av de første dagene til Junkerschule. Iforgårs var o.gr.führer Rediess og besøkte Leg. Han var helt framme hos kdr.kpt.J.Lie. Det er nå definitivt bestemt at Leg. skal trekkes ut av fronten innen februar.

Ved Schlüsselburg forsøker russ. seg fremdeles. De kommer imidlertid ikke videre. Bortsett fra det første angrepet, er de øvrige slått tilbake. Uritz er i den siste tiden blitt preparert, og angrep kann ventes her.

Vi tr.sjefer, Stenberg og jeg, blir ofte innkallt til kp.sjefen, ltn.Holter, for å få litt "åndelig" føde. Det er spesielt SS-Norge som er på tapetet. Det er tydelig å skjønne at han har sine meninger (og instruksjoner?) fra kpt.J.Lie. Enighet med Holter på dette punkt er vanskelig å oppnå. Etter Holters utsagn ville det ikke bli sett særlig velvillig på dem som ville søke seg demittert. Men "time will show". Tilfeldighetene til den enkelte rår.

"Mona", 11.2.43.

I de siste dagene har det rast en forrykende snøstorm, og det er snaut uråd å ferdes ute. Bunkersinngangene er fullstendig nedsnødd om morgenen, så vi må grave oss ut. Det var så ille en dag at da kp.1 forlangte bbk.støtte mot en russ. støt-tropp, fikk de ikke denne støtten. Bbk.mannskapet lå innegravd i bunkeren sin.

Her en kveld kom oscha.Per Dahlen og uscha.Falkum innom bunkeren. De var begge passelig "brune". Uscha.Falkum fikk beveget meg til å bli med ham til hans bunker, oscha.Dahlen fulgte også med. Her ble vi sittende en 7-8 mann over en flaske brennevin til ca.kl.21.00. Nå gikk oscha.Dahlen. Men Falkum og jeg ble sittende ennå et par timer og pratet med folkene. Vi ble så enige om å dra til en pak.bunker for å ordne oss "Nachschub". Det blåste en forrykende snøstorm. Vi kunne ikke se to meter foran og fant derfor ikke denne pak.bunkeren, men havnet ved pol.kp. For å få kontakt med folk i pol.kp., hojet vi et par ganger. Resultatet av denne hojingen ble at hele batj. ble alarmert. Men vi snakket med ltn.Jørgenvåg i pol.kp.

Kommet tilbake til eget kp., er dette i alarmberedskap! Russ. var bak pol.kp. Folk på Rollbahn har skreket om hjelp. Men situasjonen ble jo hurtig avklart. - "Skriket på Rollbahn".

Dagen etter måtte uscha.Falkum og jeg avlegge rapport vedr. uscha.Fahlens fravær fra kompaniet. Ble deretter sittende med ltn.Holter, fung.kp.sjef i pol.kp.ltn.Jørgenvåg og hans adj.rottenf.politimajor Stephansen over et glass schnaps.

Igår ble uscha.Eriksen, rottenf.Lindberg, leg.Gjerde og jeg dekorert med EK 2. Uscha.Lande som falt, ble dekorert med EK 1. Det ble schnaps både hos leg.kdr.kpt.J.Lie, kp.sjefen, i bunkeren og senere på kvelden hos kp.sjefen igjen.

Intet nytt ang. tilbaketrekking. En regner ennå med 14 dgrs. fronttjeneste.

"Mona", 15.2.43.

I den siste tiden har det vært meget livlig virksomhet fra russ. side. Ved Puschkin har de i flere dager angrepet med inf., fly og stridsvogner. En pak.tropp under ledelse av uscha.Lundemo er helt opprevet. Lundemo er falt, og 20-22 mann av troppen er enten savnet eller falt. Dette skyldtes at spanjolene, som hadde dette området, flyktet og blottet derved den norske troppen. Et lag av troppen klarte å slå seg igjennom med sitt skyts. Dette er den andre pak.troppen som er kommet i en slik situasjon. Den første var ved Schlüsselburg under ledelse av uscha.Haug.

Iforgårs hadde kp.3 under ltn.Høwes ledelse en støt-reopp i melderom 70. Målet var en russ.mg.stilling. De ble oppdaget før de Russiske gravene var nådd. Ltn.Høwe og SSuscha. Klepsland falt, 3 andre ble såret. Flere mener at russ. i dette tilfellet hadde rede på at støt-troppen skulle ut?

Mot kp.1 hadde russ. samme kveld en støt-tropp. Denne ble slått tilbake, 2 fanger ble tatt, den ene et 22-årig kvinnfolk. Hun var lettere såret.

Pol.kp. hadde omtrent samtidig en kampkraftig "Späh-trupp" ute. Den nådde de russ.gravene, sprengte en bunker og tok med seg en fange.

Den siste tiden har russ. skutt med art. og bbk. mot området omkring "Mona". Det er ikke usannsynlig at de vil forsøke seg også her.

Tidspunktet for tilbaketrekking er ennå ikke bestemt. Men vi regner med at vi drar i slutten av denne måneden.

200 nordmenn er kommet til Mitau, så vi regner med at Mitau blir Legionens neste stamkvarter.

"Mona", 21.2.43.

Ltn.Holter er nå sjuk, og jeg overtok kp. fra igår. "Begivenheten" ble feiret sammen med uscha.Falkum og uscha.Eriksen.

Var idag hos kpt.J.Lie på kp.-førermøte. Det er nå definitivt bestemt at leg. skal trekkes ut 1 mars d.å.! Legionen hadde fått de aller beste uttalelser for sin innsats.

Også i natt var der russ.støt-tropp i avsnittet til kp.3. De 2 troppene fra kp.14 som var avgitt til spanjolene og flamlenderne, har fått den beste anerkjennelse for sin beslutsomhet og store mot i nærkampene og ved panserangrepene. Flere farlige og "pussige" episoder fortelles, spesielt fra den troppen som lå hos spanjolene. Disse flyktet flere kilometer bakover, mens

det norske pak. ble liggende igjen. De kom hermed i harde nærkamper. En uscha. var bl.a. i kamp med 17 russ. og klarte seg. En annen ble tilropt av en spanjoler som han kjente. Det viste seg at disse hadde løpt over til russerne, og at de hadde russere med seg! Han klarte likevel å slå seg igjennom til egne avd. Av uscha. Lundemos tropp klarte 5-6 mann å kjempe seg tilbake, resten er savnet eller falt.

Spanjolene som flyktet flere kilometer bakover, ble satt inn i en russ. interneringsleir i nærheten av der de stanset.

Flere andre steder i brigadecområdet har det vært kamper. Det ventes også angrep mot Leg. avsnitt. Idag er ca. 3 russiske bataljoner observert foran Gongosi. Det er her det ventes angrep enten i natt eller imorgen tidlig! Det er skjerpet oppmerksomhet. 23 ds. er det den røde armés dag, dessuten 25 års jubileum. Ifølge overløperutsagn blir det angrep mot våre stillinger en av de første dagene. De russ. støt-troppene mot vårt avsnitt har alle hatt som viktigste oppdrag å ta fanger med seg tilbake. Russerne mente at der var foretatt forandringer i vårt avsnitt, og dette måtte da bli undersøkt.

Det ser i alle fall stygt ut i øyeblikket, men får håpe at det glir over. Det er mindre bra nå på fallrepet å bli utsatt for harde kamper. Skulle russ. foreta et større angrep, er det ytterst tvilsomt om vi blir trukket tilbake til den bestemte dato.

Den nye brigadeføreren, Scholz (?), sies å ha stor sympati for nordmenn. Han er vel ansett av både befal og menige. Standartenf. Fitzton synes også å ha revidert sitt synspunkt, men det skyldes kanskje brigadeførerskiftet.

"Mona", 28.2.43.

Kp.sjef Holter dro igår med forkommando til Krasnoje Selo, og jeg fungerer igjen som kp.sjef. Første halvdel av 2 tr. drar til Krasnoje Selo idag og i morgen drar 1 tr. Mellom 2-3 mars drar jeg med kp.stab og andre halvdel av 2 tr. Det blir en lettisk avdeling som løyer oss av.

Idag har vi første vårdag. Snøen er så godt som borte, og bunkeren må auses til stadighet. Mildt fint vær har vi, og det er tvilsomt om vi nå mere får føle vinteren.

Hauptsturmf. Finson fungerer som Leg.sjef. H.stuf.Lie er sammen med o.stuf.Körner reist til Berlin, til Reichsf. H.H.

Stemningen blandt gutta er som rimelig vil være optimistisk, men ikke slik en skulle vente etter alle de tidligere "avløysingene" som vi har hatt. Sannsynligvis føler de seg ikke sikre før vi har kommet oss vekk fra Russland og over i "sivilisert" jord igjen.

Krasnoje Selo, 6.3.43.

Vårt kp., eller rettere sagt, slutten på kp. ble avløyst for tre dager siden. I disse dagene har vi hatt alla tiders festing. Kantinevarer, 1 fl.brennevin og 1 fl. vin ble utlevert alle legionærer, så drikkevarer manglet det ikke på. Jeg føler meg bedre nå, men "etterdønningene" sitter ennå i kroppen.

Igår var jeg på offiserfest i Soldatenheim. Standartenf. Fitzton med 3 andre tyske offiserer var innbudt. ~~XXXXXXXXXXXX~~

Det ble holdt flere taler, og vi fikk meget ros og mange lovord for innsatsen vår. Stemningen ble etter hvert meget høy. God mat og rikelig med drikkevarer. Festen tok ikke slutt før nærmere kl. 04.00, og da fra klokken seks om ettermiddagen.

Legionen var igår samlet på kirkegården. Det ble lagt ned kranser, og SS-uscha. Karl Holter leste opp navnene på de fallne.

Ryktene svirrer verre enn noensinne ang. demisjon, neste oppholdsted o.s.v. Det synes rimelig at vi først skal til Mitau, og derfra muligens til Krakow i Polen. I Mitau blir de som ønsker det demittert. Om Reichsf. H.H. vet ryktene også å fortelle at han kommer til Mitau, og vil foreta enkelte forfremmelser.

Imorgen drar vi avgårde. Reisen beregnes til å ta 4-5 dager. Transportmidlet er jernbanevogner, 40 mann 8 hester. Allt er klart til avreise. Nå spørs det om dette er slutten, eller bare en etappe.

Mitau, 10.3.43.

Transporten fra Krasnoje Selo foregikk i to pååjer. Første transport om formiddagen den 7 ds., og andre transporten, som jeg hadde, igår kveld ved 20-30 tiden. Lossing av vognene ble ikke foretatt før etter dagslys. Turen fra Krasnoje Selo gikk over Pskow, Krustpils, Dünaburg til Mitau.

I formiddag har kompaniet drevet på med aylusing. - Sammen med uscha.Stenberg og uscha.Kristoffersen ble Ersatz.batj. besøkt. Her er også pol.kp. stasjonert.

Nå går ryktene som aldri tidligere. Minister, Sturmabteilungsführer Jonas Lie er ventendes, likeledes minister Risnes. Samtidig kommer også Reichsführer H.Himmler for å forestå enkelte forfremmelser. Dette har jo, sammen med Quislings siste opprop til frontkjemperne, satt sinnene i bevegelse hos legionærene. Så svært mange av dem er det ikke som vil fortsette i Legionen. Nå diskuteres det om der vil bli lagt vansker i veien for demisjonen. Vi venter spent på de høye herrers komme. Nå må en vel kunne si at Legionens skjebne blir klarlagt! - - Etter opphold her i Mitau skal Legionen til Krakow i Polen. Panzergrenadierregiment ? Jeg spår bevegete dager framover.

Mitau, 17.3.43.

Nå er meget klarlagt angående Legionens framtidige skjebne og om demisjonen. Igår var hele Legionen, "Genesungskp.", og rekr.kp. oppstilt til parade for Reichsführer SS Himmler. Til stede var også minister Lie og o.stuff.Lindvig.

Himmler holdt en tale til oss fra en LKW, hvor han nevnte alle de vanskelighetene og misforståelsene som det hadde vært angående Legionen. Han la fram planene for Legionens framtid, først et regiment Norge, senere divisjon Norge. Hans mål var at vi skulle få like god utdanning som de beste tyske avdelingene. Forklarte hvorfor kontrakten ikke kunne bli opprettholdt grunnet den vanskelige stilling på Østfronten. Oppga andre SS-enheters tap. Lovet at han, ikke som englenderne, lot frivillige ta den verste støyten. Dessuten lovet han oss den aller beste behandling for framtida. Sluttet med oppfordring om å melde oss til Panzergr.reg. Norge.

Deretter talte minister Lie. Han leste først Quislings oppfordring. Stadfestet hva Himmler før hadde sagt, at kontrakten ville bli opprettholdt, og oppfordret også de "gamle" frontkjemperne som hadde kontrakt å melde seg til Regiment Norge.

Om kvelden var det kamerataften på Soldatenheim i Mitau. Til stede var bla Leg.kommandør Quist, Ortskommandant plus et par høyere tyske offiserer. Stemningen ble etter hvert temmelig høy, og litt bråk og uro som vanlig.

Kp.sjef Holter beordret meg til å føre kompaniet tilbake til kasernen. Jeg protesterte og sa at det ikke var mulig å gå i sluttet orden med en avdeling uten en eneste edru mann. Men han insisterte. - - Kompaniet syntes allt bare var moro og sjanglet hånd i hånd og ravet fra den ene side til den andre. Jeg stoppet kompaniet to ganger og advarte dem. De 3 uscha'ene var faktisk de "kjekkeste". Like før vi kom til kasernen, stoppet jeg kompaniet, kalte fram uscha'ene Fosse, Berge og Giertsen. Deretter demitterte jeg kompaniet. Fant så en "klopp" med masse søle og

skitt og drev staffeeksersis med dem til de ba tynt for seg. De nypusste uniformene så ikke ut i det hele tatt. Deretter gikk vi sammen til kasernen.

Grafenwöhr, 6.4.43.

Nesten en måned er gått siden Reichsführer SS Himmler inspiserte Legionen. Holter er reist og jeg fungerer som kp.sjef. De som akter å fortsette i Panzerreg.Norge er reist hjem på permisjon. Fra vårt kompani var det over 30 mann som skal fortsette. Fra de andre kp.'ene noe mindre.

Dagene i Mitau (Jelgava) var meget belivne og minnerike for oss. Så god mat og så meget drikkevarer har vi ikke vært bort før. Der var ikke få nordmenn som gikk "berserk" (uskyldig berserk). Private ting og selv militære effekter (ulltepper) ble solgt på svartebørs for egg, flesk eller "stukas". Flere mann ble etter glemt i Mitau, antagelig for å sove av seg "rusen". Spiessen vår, oscha.Kristoffersen, "kom vekk" i Tauroggen, grenseby mellom Tyskland og Litauen. Nå fungerer oscha.Rønneberg som spiess. Reisen hit til Grafenwöhr tok nærmere tre døgn. Som vanlig i kuvogner, fri transport og i et nydelig vær.

Nå er vi innkvartert i kaserner. Ble avlust igår kveld og i natt. Idag har vi indretjeneste.

Danske Frikorps ligger også her. Hos dem er det flekktyfus! Div. Herman Göring driver øvelser i leiren, og i natt kom div. Wiking på 1800!

Denne leiren tar ca. 70000 mann, så det er stor leir. 1800 sivilister arbeider fast her.

Nå gjøres allt klart for hjemreise til de demitterte. Hvor lang tid det vil ta er vanskelig å si, men antagelig reiser vi hjem i puljer.

Grafenwöhr, 12.4.43.

Kdr. Finson er reist til Berlin. Han er ventendes tilbake om et par dager. Får håpe at han har "billettene" med seg. Daglig melder flere legionærer seg til Panserskipet Norge. Blir vi liggende stort lengre her, vil nok flere melde seg til fortsatt tjeneste. Gutta er lut lei av å gå her å dra seg. Stedet er verre enn Fallingbostel, og det er ingen ting å si på at de ønske forandring. Den hurtigste og eneste måten bli da permisjon, og dermed fortsatt mil.tjeneste.

I denne landsbyen er absolutt ingen ting "los". Stort kjedeligere kann vel ikke et sted være. Jeg har i denne tiden så og si ikke vært utenfor leiren. Kino finnes her, men det er vanskelig å få tak i billetter.

Lyspunktet er kdr.s reise til Berlin. Vi regner med hjemreise så snart han kommer til bake.

Grafenwöhr, 20.4.43.

Øsende regnvær! - - Legionen holder på å flytte til "Westlager", et sted ca. 25 km. herfra. Vi blir antagelig liggende som eneste avdeling der. Der er det brakker, ingen kaserner.

En del av legionærene er nå permittert for demisjon, blandt dem oscha.'ene Rønneberg og Kristoffersen. Ifølge Finson redegjørelse under kp.oppstilling, vil vi etter all sannsynlighet bli demittert innen utgangen av denne måned.

Fredag, lørdag og søndag var hscha. Stenberg og jeg i Nürnberg. Det gikk med festing, feiring og jenter. Natt til lørdag kom vi ut for et kraftig bombeangrep. Vi lå på hotellet Rott Hahn i sjette etasje. Gad ikke gå i bomberom. Hele hotellet et og ristet.

Auerbach, 27.4.43.

Fra Grafenwöhr og hit til Auerbach kjørte vi i biler. Leiren her kalles "Westlager" og hører til samme øvelsesleir. Her finnes ikke kaserner i det hele tatt. Bare de vanlige somme brakkene som vi kjenner fra norske øvelsesmoer.

Demisjonspapirene fra Berlin er nå kommet. De siste dagene har kp.'ene samlet inn mil. effekter. Idag leverer et par kompanier inn effektene til batj., imorgen leverer vårt kompani inn effektene sine.

Kompaniet avvikler uten kp.sjef, uten "spiess", uten b. klednings-uoff., uten kp.adjutant, uten kp.-skriver og uten regnskapsfører. Alle er "stellvertretende"!

Telegram fra sturmbannführer Finson at Quisling ønsker Legionen samlet hjem. Årsak oppmarsj og defilering i Oslo.

I slutten av måneden, eller en av de første dagene mai skal vi av sted. Reisen går over Ålborg, med båt derfra til Oslo. Jernbanen gjennom Sverige er stengt for nordmenn, da der var forekommet tilfeller at nordmenn hoppet av.

28.11.1988.

H.H.